

**БИБЛИОТЕКА
“БРАНКО РАДИЧЕВИЋ”
ЖИТИШТЕ**

**ЗБОРНИК ОДАБРАНИХ РАДОВА СА КЊИЖЕВНОГ КОНКУРСА
“БАНАТСКО ПЕРО” 2021.**

**ЧЕКАЈУЋИ
СВЕТЛОСТ**

Житиште 2021.

Издавач: Библиотека „Бранко Радичевић“ Житиште

За издавача: директор Робертина Шијан

Уредник: Робертина Шијан

Фотографија на корицама: Предраг Радаковић

Дизајн корица: Штампарија СИТОПРИНТ
Житиште

Прелом и припрема: Весна Ђук,
Библиотека „Бранко Радичевић“

Лектура: Робертина Шијан

Штампа и повез: „Ситопринт“ Житиште

Тираж: 300

Житиште 2021.

ISBN 978-86-89687-50-7

**Зборник одабраних радова са
Књижевног конкурса „Банатско перо“ 2021.
Библиотеке „Бранко Радичевић“
и
Клуба књиге „Бранко Радичевић“**

ЧЕКАЈУЋИ СВЕТЛОСТ

Житиште, 2021.

Чекајући светлост

Реч уредника

Поштовани читаоци и аутори,

Са великом радошћу и задовољством Вам препоручујемо нови Зборник одабраних радова са 21. Књижевног конкурса „Банатско перо“ који су организовали Библиотека „Бранко Радичевић“ и Клуб књиге.

На овогодишњи конкурс пријављено је 1509 радова: 170 прича, 495 песама и 844 афоризма које је доставило 189 књижевних стваралаца из Србије, Републике Српске, Федерације БиХ, Словеније, Хрватске, Северне Македоније, Црне Горе, Бугарске, Аустрије, Немачке.

Чланови жирија, који су ове године представљали књижевници Радивој Шајтинац, др Славомир Гвозденовић и Витомир Теофиловић, одабрали су за објављивање у Зборнику 20 прича, 43 песме и 182 афоризама. Срдачно се захваљујемо жирију на објективности у раду, нимало једноставној одлуци о одабиру најбољих радова и приложеном образложењу исте.

Чекајући светлост

Дипломом „Бело перо“ за причу „Професори књижевности“ награђен је **Никица Банић**. Добитница дипломе „Бело перо“ за песму „У мојим рукама“ је **Тања Милутиновић**, а **Љубомира Илића** жири је наградио дипломом „Бело перо“ за афоризам „Од обећања се не живи, али ми смо навикли на такав живот.“

Похвале жирија за пручу удељене су **Свету Цакићу**, **Срђану Карановићу**, **Марији Делић** и **Славици Јовановић**. Похвале за песме добиле су **Светлана Пешић**, **Анђелија Видрић** и **Тања Ђурђевић**, а за афоризме похваљени су **Милан Пантић** и **Марко Пајић**.

Искрене честитке упућујемо ауторима најбољих, похваљених и одабраних радова, а захваљујемо се и свим учесницима на доприносу квалитету и успешности конкурса, истичући да је можда и најважнија особина једног писца његова упорност.

Неизмерну захвалност дугујемо **Штампарии Ситопринт** која је верни сапутник Библиотеке „**Бранко Радичевић**“ и **Клуба књиге** дуже од 20 година, као и госпођи **Весни Ђук**, која нам несебично поклања време, помаже у раду и пружа корисне савете.

Чекајући светлост

Инспирација за назив овогодишњег Зборника пронађена је у наслову приче Александра М. Арсенијевића, Чекајући светлост, а ненамерном случајношћу светлост је инспирисала и Предрага Радаковића, аутора фотографије која краси корице Зборника.

До наредног заједничког књижевног подухвата читајте, јер Књига је најмиши и најпоузданији пријатељ, најприступачнији и најмудрији саветник и најстрпљивији учитељ, и пишите о свему што не треба да буде заборављено.

*Робертина Шијан, директор
Библиотеке „Бранко Радичевић“*

КРЕДЕНАЦ УСПОМЕНА

КРЕДЕНАЦ УСПОМЕНА

Овај избор од 20 прозних текстова, исход је и резултат читања близу двестотинак пристиглих конкурсних радова различитог обима по броју страница.

Аутори пристиглих текстова, треба рећи, на врло репрезентативан начин показују актуелна и присутна стваралачка збивања на плану савремене српске прозе. Она се у стилистичким, тематским и поетичким тражењима и личној списатељској пракси, за разлику од романописаца, очевидније и ослобађа статичне апологетике и опонашања, криптогафске ерудитивности, фељтоинизације и колимнизације.

Кратка проза, пре свега, своју креативну виталност, признали то аутори или не, дугује епифанијској сажетости поезије, наравно, не редукованог на версичко, већ у овом избору има бројних поступака који ресетујући конгруенцију подстичу учинак на стварању сопствене реченице од другачијег интензитета и значења и његове микрометафоричке позадине.

Чекајући светлост

Овде су, дакако, и остварења чеховљевске провениције свеже и веристичке зачињене, а ни блиске пастишу.

Овде има и благе фантастике, оне која утиче на сиже и композицију, ликове и дијалоге и онеобичава на ауторски убедљив начин.

Неке од прича снажна су и убедљива трансформација догађаја у доживљаје, осећања и тегобе, ближњи завичај, жртве и порезници, животни спорови потврђени митом свакодневице

Међутим, има и текстова непретенциозних, али милујућих путописа и обрачуна са тегобама, неразумевањима, дружењима и визијама.

По неком однегованом концептуалном правилу, на овом конкурс ју је задатак да се издвоји конкретан и један рад. У овом случају то је остварење *Професори књижевности*. Прича Професори књижевности испричана у читкој и очишћеној наративи, с правом мером првог лица и ненаметљиве функционалности. Преплет дијалога и ауторских конотација, не спутава сиже и све делује садржајном смиреношћу и стилском животношћу.

Радивој Шајтинац, књижевник

Никица Банић
Инђија

ПРОФЕСОРИ КЊИЖЕВНОСТИ

1.

Било их је више. Сећам се, сећам се првог, неког Србијанца. По говору не бих рекао, међутим, кад је почео да рецитује, сваку реч је секао као секиром кад се сече бундева, или репа. Одскакала је његова секира кад полови реч на слокове.

Што шуме јасике беле; секиром одвали *ле*

Пречисте горске *деве*; секиром *ве, ве* одскочи у страну.

Дао он нама писмени, тема, нешто о јесени. Урадимо писмени свако за себе. И десило се, кад је донео свеске за писмени да су најбоље оцене добили они који нису никада добили такве оцене. Ни приближно такве. Ја сам добио двојку. Замерио је што негде у саставу нема ЈА. Бар једно ЈА. Онај ко је у саставу имао једно ЈА, а поготово они са више ЈАЈАЈА, он је добио велику оцену. Чудно неко мерило, а његово је. И његове су оцене. Никад после нисам за састав добио двојку.

2.

Предавала ми је она - свака длака на свом месту, није се помицала - јадна што оболела, косу почела да губи, бар онда кад сам је последњи пут видео, тако је било. Стално је била ћутљива, стално је носила неке џемпере, на дугмад склапала, затварала. Радила је свој посао, није јој се

Чекајући светлост

имало шта замерити. Али није уносила ни љубави ни задовољства. Док је говорила, језик је сам по себи, она је била на другом месту. На ком, никоме није било познато. Јер, и ми смо били на другом месту. Она своје, ми наше одрађивали, учионица нам је само сведок била. То нам је одговарало, а коме не би, посебно, кад си ђак.

И она ће задати писмени задатак. Помену да ће бити две теме. Чак је и њихове наслове наговестила, не сигурним, али могућим. Волео сам код куће да напишем по неколико реченица као увод. Јер плашио сам се да нећу имати довољно времена, и онда ме ухвати фрка. Састав би био далеко лошији. Дођем ја, пред писмени код куће направим уводе за две могуће теме писменог задатка. Свеске донесе, почнемо да радимо. Испред мене Дамјановић.

Мир. Свако у своје мисли.

„Не тако. Писмени се пише на левој страни, а исправка на десној. А ти, пишеш на десној.“

Пролази њега.

„Погрешно, скроз погрешно.“

Долази до моје клупе, стаје.

Ја сам на левој, добро је, кажем у себи.

„Ево, видиш!“

Узима свеску, подиже.

„Овако се пише!“

А из свеске онај листић залелуја, лети у страну, застави се између првог оног до излаза из учионице и средњег реда и паде на земљу.

Разред се насмеја.

„Али, то је на другу тему!“

Правдам се. И она отегну усне.

Чекајући светлост

Ухватила ме је. Нити је желела, нити је у себи имала то да би нашла нешто што скривамо. Није се трудила, није имала ни потребе. Стиснула је папир и оде с њим кроз разред.

„Мир!“

Тек толико да је личило на гласно изговорено.

Није ми узела у обзир. Дала ми је петицу. А да! Заборавио сам да кажем, била је неудата. Рекао сам себи, сваку тему ћу окренути на љубав. Писање о љубави јој се допало. Читала је мој састав пред целим разредом. Себе је тешила, у себи туговала.

3.

Предавао ми је професор Рађеновић, одевен у сивом оделу, камена фацка, ни један мишић се не покреће, само глас излази из уста, ни она се не отварају. Био је директор, али је желео да остане у кондицији па је предавао једном разреду. Баш наш је изабрао.

Већ сам из лектире имао пет оцена. Задао нам да пишемо о књизи „За ким звоно звони“ од Хемингвеја. Напишем ја, опуштено. Мислим, толико оцена, ради реда, тек да имам састав. Ради реда, не да отаљам, него сам одабрао један мотив који ме занимао, у целости нисам књигу обрадио.

Записа професор Рађеновић час, редари, рече, присутни, одсутни. И то му се каже. Редар Балић. Професор оде на списак ђака.

„Банић.“

Откуд то, изговорим у себи, подиже ме. Нисам стигао ни да замрзим своје презиме. Никад се није шалио, никад на ништа није реаговао.

Чекајући светлост

„Откуд је твоје име?“

„Моје име потиче од грчке богиње Нике, без руке, која је у Лондону, отели су је.“

„Видим, знаш. Да ли знаш значење речи Петар?“

„Петар потиче од грчке речи, а у преводу на наш језик камен, стена.“

„Браво, Банићу!“

Само што не каже читали смо исти Политикин забавник. Баш тако је било, од прошлог петка. И ја сам читао забавник, у њему је то писало.

„Читај састав.“

Кренем. А узео сам да описујем баш љубавну сцену у цаку, њих двоје младих занесено. Пошто сам мислио да нећу читати, то сам мало слободније. Дао сам себи на вољу, младост, ужива у томе.

Разред је почео да се смешка.

Погледам у њега, камен.

Ем, састав мали, морао сам додавати, додавањем нисам могао од теме да побегнем. Црвенио сам се.

„Пољубац је пукао као смоква.“

Чуо сам разред, све гласнији око мене. Кикот.

„Младост младости припада. Рат лакше пролази. Своме крају долази.“

Још сам нешто додао и стигао на крај. Заћутао, чекајући шта ће он. Нисам ништа добро очекивао. Залепиће ми кеца.

„Седи.“

Узео је хемијску, убележио петицу. Кикот је престао. Очи су се шириле од једног до другог ђака.

„Булатовићу, читај шта си написао.“

Прозвао је Булатовића.

Чекајући светлост

Није то све од њега, од професора Рађеновића. Знао је да ме пита:

„Банићу, шта си читао од лектире?“

„Читао сам ово, ово, ово,“ и набројим, „Бакоњу фра Брне.“

„И ту књигу си читао?“

„Јесам.“

„Шта си размишљао док си читао?“

Погоди ме, њега нисам могао лагати.

„Ништа.“

„Онда те књига није занимала?“

Сад сам већ био у клопци.

„Није.“

„А зашто није?“

Треба брзо смислити.

„Књига описује живот фратора, који нам је далек. Мени далек. Не могу да замислим такав живот. Сви су масни, тешко се крећу. Изједају, напијају се. У неком камену живе, далеко...“

Све тако извлачим своје разлоге за недопадање књиге.

И станем.

„Не значи, Банићу, да си ти у праву, али то су твоје мисли. Седи.“

И даде ми пет.

**Света Цакић
Параћин**

ЛЕПОТА ЋУТАЊА

Седели смо на тераси малене сеоске крчме, ћутећи испијали кафу, гледали некуд у даљину, ка Морави и Јухору. А она Морава као да је стала, као да не тече никуд, а ипак је у својој тишини одлазила некуда, ка свом увиру, неповратно. Изнад ње су се у виду магле издизале капљице, као какав зид пред нама, слепо се померајући за њом и падајући јој опет у загрљај. Недалеко иза тог зида уздиго се Јухор те својим виноградима и шумовитим пропланцима забранио нам поглед да још даље лута. Шкрти јутарњи зраци сунца миловали су јој зелено лишће и траву, као какав заљубљени младић косе своје вољене.

Тишина. Чујна тишина свуда око нас, као и у нама. Само би се кад када чуло тихо испијање кафе као ноћ црне, и по који уздах који би нам се отео из неке дубине. Са мојим другом испијали би је до последње капи, ћутали, можда се плашећи да својим гласовима не упропастимо ту лепоту што природа је створи.

- Ех, баш се сити наћутасмо – проговори Зоран.
- Да, да..., и све рекосмо том ћутњом.
- Као у краткој причи..., мало речи..., све се каже...

Није ли та лепота у ствари у тој својој краткоћи трајања, чујној тишини и њеној једноставности?

Срђан Карановић
Крајишник

ЦРНЕ И БЕЛЕ ФИГУРЕ

„Бро јутро комшија Лазо“, рече по навици и скину шешир у знак дубоког поштовања.

Одговора није било. Ни комшије Лазара није било, само његова црно-бела слика на том парчету папира залепљеној на рођеној му ајнфорт капији.

Застаде на моменат па врати шешир на главу и даље гледајући право. Није смео да погледа први пут у очи. Помисли у себи: “Не, то није мој Лаза! Мој Лазар ме чека тамо доле у крчми са поређаним шаховским фигурама. Покварењак ме је сигурно јутрос предухитрио и себи опет узео оне беле.”

Лавеж пса из дворишта му прекину мисао и врати га у стварност. “Зар је могуће да га више нема?” Прво јутро које је освануло без најбољег му пријатеља, комшије и шаховског sparring-партнера. Јутро које га натера да се сети свих заједничких догодовштина које су у животу прошли. А било их је много. Од детињих дана па све до касног доба и то увек један уз другог. Два мирна паорска живота са заједничким судбинама. Није могао ни да наслути шта ће се догодити када му је пре неки дан Лаза први пут уступио беле, а себи узео црне шаховске фигуре, па онда и платио читав цех који су тог дана направили у крчми а били су, бога ми, заглавили скоро цео дан у њој. Док је ишао баш тамо поприлично утучен, полако је схватао последњи комшијин потез. Бојажљиво је сео на

Чекајући светлост

своје место и наручио два фићока ракије по навици па поређао фигуре на избледелу таблу.

Дуго је пиљио у оне беле преко пута њега. Први пут од како игра шах а да је био матиран пре почетног потеза.

У неко време се тргму и устаде са стола, дрмну ракију наискап па сруши свог црног краља и рече: ”Лопове стари, овај ми је пораз најтеже пао од кад играмо”.

**Марија Делић
Банатски Двор**

ЗАЈЕДНО СМО ЛЕК

Рођена сам као беба беле пути. Са осамнаест сам одлучила да први пут одем на море и постанем црна. Већ идуће године поновила сам своје путовање и постала црвена, али то није променило ништа. Никада боја моје коже није одређивала моје вредности.

Рођена сам у Југославији. Нажалост, та земља више не постоји, али то не значи да Сарајево, Београд, Загреб, Требиње, Љубљана, Скопље, Подгорица више нису моји градови. То не значи да су сви ти народи који тамо живе престали да буду моји сународници. То никада ниједна уцртана граница неће моћи да промени.

Рођена сам у миру. На несрећу нас који смо делили исту судбину, одрасла сам у рату. Гледала сам како бомбе лете, како зграде падају, како људи нестају, али и даље верујем да нису сви људи исти и да свуда око нас има оних који ту реч оправдавају.

Рођена сам у љубави. Насупрот ње, гледала сам мржњу. На сваком кораку мирисала је злоба, али ја знам да, кад-тад, киша мора да прође, а са њом и потоп. Сунце које након тога дође, никад неће престајати да сија.

Рођена сам да величам правду, а окружена сам неправдом. Има је свуда и у свему, али то не значи да не могу бити Калимеро, не значи да неко већ није. И ружно паче може постати лабуд на неки свој начин.

Рођена сам у највећој слози. Ипак, видела сам како људска рука удара беспомоћну, крхку душу. Уместо накита, многи носе модрице и ожилјке, али ја знам да је

Чекајући светлост

срце живи доказ да је снага једно право чудо које доноси спас.

Рођена сам у нормалним условима. Са друге стране, није ми требало дуго да схватим да је сиромаштво узело маха. Какогод се то чинило, то исто сиромаштво је богатије од сваког богатства. Ипак, та чињеница не може да напуни стомак или да пружи кров над главом, ја то врло добро знам. Али исто тако верујем у светло на крају тунела, верујем у све нас. Мрвица по мрвица, и наместићемо колач.

Рођена сам као потпуно здраво дете. Многи нису били те среће, због ових или оних разлога, али ја имам вере у слогу. Заједно можемо све, заједно смо лек. Корак по корак и негде морамо стићи.

Рођена сам у време промена. Данас живим у друштву које је озбиљно пригрлило будућност. Иако је то тако, негде далеко од мојих ушију и даље се пуца. Рат је рат на којем год континенту се водио. Далеко је од доброг, можда чак и даље, али ја верујем да можемо бти бољи, само ако пробамо. Миц по миц, и доћи ће до промене.

Рођена сам у мору нејасноћа и неодговорених питања. И дан-данас тражим одговоре. Неуморно тежим ка томе да оно што се налази са друге стране од “али”, постане стварност. Не знам колико сам близу или далеко али... Опет то “али”, шта ћу кад се без њега не може. Можда сам и луда... Било како било, мишљења сам да овај наш свет заслужује другу шансу, јер знате шта смо једни без других? Једно велико ништа и мање од тога, АЛИ - заједно смо све, заједно смо лек.

**Славица Јовановић
Прњавор Мачвански**

**ПРОЖИМАЊА ФОТОГРАФИЈА,
СТИШАВАЊА РЕЧНИХ КОРИТА**

Звучи невероватно, а није научна фантастика. Нити је трпање лажи у истину, мртваца у колевку, а новорођенчета у мртвачки сандук, у питању је сурова реалност и тајна фотографије, тог видео записа који говори и који искусном оку истраживача погледом на фотографију насталу у било ком периоду искушеничког човековог живота, ма била она пожутела или тек настала, посебно ако је лице та река живота, нестало, киднаповано или у земљу пропало. Ни трага ни гласа, кад сви прећуткују истину да не би призивали моћне Усуде. Сви ти меморијски записи, тај флеш ко скуп људске вике цике, подврискивања, враћају се попут бумеранга, у облику грома пробију бубне опне и звучне зидове. Ту не помаже ни Илија Громовник са сестрама Огњеном и Блаженом Маријом. Река се усталасала, винула у вис, жуборила, хучала, бучала, стишала. Стишала ко устајала бара пуна сумпорних палидрваца. Елем, од 11. године сама развијам црно беле фотографије, подсмевам се онима који виде наказе, утваре, дупле руке, свакакве објекте и покушавам да их растумачим. Снимак преко снимка, блокирао механизам фото апарата, техника је кварљива, али око Сведид не грешу. Стотине пута завлачила сам се испод јоргана премотавала ручно филм назад и правила снимке преко снимака. И то је то, зашто плашити децу. То су визуелни ефекти, збуњујући само за оне чији је склоп речи око неких основних стотинак... Почнем да примећујем ја

Чекајући светлост

бистра река, како младенци на фотографијама лице а и родбина ко јаје јајету, што веле бабе ко да их је један отац поправио, али та сличност постоји само на снимку или у тренуцима позирања старом фотографу који уз речи - пази птичица, све нас построји к'о за стрељање. И сви имамо исти осмех и исти поглед и сви исти. Једног предвечерја враћајући се однекуд, посматрајући залазак Сунца кроз дупла прозорска стакла аутобуса, кроз које се провлачила кишница, а капљице постајале призме, у свом том складу енергија и боја, паре која замагли вид, почнем да се питам... Ако камелеон мења боје, а ја нисам гуштер, ако птице митарењем мењају перја, а ја нисам птица, ако змије пресвлаче своје кошуљице а ни то нисам, како се то брани човек у борби за опстанак осим уобичајеног руменила кад се постиди. У мислима анализирам једну слику. Човек поред мене исти ја, к'о да нас је једна мајка родила, али већ на следећем снимку где смо удаљени више корака та сличност не постоји. Ми војска сисара Млечног Пута опонашамо једни друге несвесно. Зажмурим на једно око, визирам, зумирам, окрећем, искрећем, зналачки онако како раде фотографи и сликари. Шетам се поред тврђаве где живе душе нема, к'о на гробљу, али тај осећај, то треће око, тај наговештај и наслута да ту неког сигурно има, али помислиш, учинило се. Започињем експеримент као поглед кроз оцак у Сунце, али са надом да ће тај поглед бити бистрији и чистији. Гле ми сисари имитатори једни других, изрека вели, ругала се руга руги. Опонашамо једни друге и кад се видимо и кад се не видимо, јер смо ми жива војска Биосфера њена водена заштита до испарења.

Припремим фотоапарат и кренем са шкљоцањима „самофотографисања“ како кажу селфија, на различитим локацијама и местима. И ниједна фотографија није иста.

Чекајући светлост

Просто не личим на себе. Касније тумачим ко се све налазио у мом невидокругу, али су ме дотакли његови мисаони таласи, те антене које могу преко целог света телепатијом доћи до жељеног циља. У тим тренуцима лица на које подсећам или су ме гледала кришом испод завесе, размишљала о мени, или су били у непосредној близини.

Експеримент успешан. Сва та лица у моменту окидања и настајања снимка налазила су се у непосредној близини. А опет није научна фантастика. Сви смо ми реке са ситним рибицама - костима који се преливају на обале, поскакују у вис, али се увек враћају у своје корито након киша и олуја. Пролазим поред срушеног цигланог зида, не видим кроз зид, ни лице иза зида не види мене, у тренутку најближег сусрета прожимања можданих таласа, у страху за свој живот и збуњености кад сами себе проналазимо, моје лице емитује лице иза зида, а лице иза зида опонаша моје и све то уиграно и несвесно, ту се нама сисарима додирну биопоља, испреплићу карме, ауре, харизме, мисли, инстинкти, телепатије, наслуте и дође до прожимања можданих таласа у вибрационом колу, кад преузимамо улоге оних других а они наше. Са оне стране зида и бодљикаве жице неког има, не видим му лице, оно осећа да и са ове стране неког има и оно не види лице, али шесто чуло и близина и сви ти сигнали, вибрације, таласи, нађу се у магнетном пољу прожимања и препознавања, пресликавања. Психа се збуну, али та несвесна света дужност да упозориш на нечију близину, оно што много више знају мањи уплашенији сисари Млечног Пута Галаксије, да упозори инстинктом, интелектом, предсказањем, привиђењем, визијом, погледом, да ту има нечег анђеоског, демонског, паранормалног, а сасвим уобичајеног и обичног. Заличим на лице иза зида а оно

Чекајући светлост

заличи на мене, довољно је да се погледам у огледало и да схватим шта је то иза, можда само неки уплашени глодар или птица, или нека крупнија звер. Али у одређеном тренутку човек голокож не може питати - на кога ти личим.

Најбоље је кад човек личи сам на себе. Постоје професионални тумачи и читачи слика, фотографија, белега. Ја сам један од њих. Разговарам са животињама, али то ради и сваки пастир и сваки монах. Одлазећи код видовњака човек носи белег или слику лица нестале особе, утопљене, киднаповане, у земљу пропале. Тај белег временски запис коју врачар тражи је меморијски запис једног тренутка по којем се налази матрица, као једна прича преко више индига. Најбоље је чују најближи, слабије они даљи. Искусно око непогрешиво може потврдити макар му била у рукама и фотографија из далеког доба из било ког раздобља, уколико се та жива слика пресликала и на милион репродукција, ко свака река која запљусне таласима обале или висине, али се све те капљице и валови након свих олуја стишају, ма колико емитовали кристала, призми, свећа, рефлектора, свитаца у преламањима са Сунцем, Месецом, враћа се кориту – матрици.

Човек, да свемоћна река са својим костима рибицама и све те његове озрачености, дивљења, емитовања, сигнали, кад се додирује са светлом или тамом и кад у њега бацају дрвље и камење и гранчицама праве кружне покрете, ипак се при крају а у близини испуштања свог временског записа - флеша, последњег самртничког ропца, тог издисаја који тежи само сет и по грама, стишава и испарава. У тренутку смрти матрице живе слике, тог живог бића Мајчице Земље све се стишава и матрица са собом са свих пресликавања одраза огледала, повлачи

Чекајући светлост

светлост, капљице, зар, светлост у погледу. Остави само корито, човека у оделу згаснутог ока, које је истовремено згаснуло са свих репродукција, пресликавања, прожимања, јер је престало да емитује живот. Ако су те очи на слици нечије згасле, не тражити га међу живима, уколико и даље има живости на њима постоји нада, можда нас управо гледа живим очима са те фотографије и шаље мисаону поруку. Да сви смо ми реке које ће се сусрести у некој новој реинкарнацији. Да кроз нас говоре сви наши преци, свих 16 неразводњених колена. И да ми све време исказујемо и опонашамо своје претке и своју околину. Њихове мисли, сећања, те временске кутије и временске капије психе и Ума Универзума. Сви смо ми фотографије. Пресликане реке на обале. И самртни ропци временског записа, као крста у храст урезаног. Јер од камена камен, од злата злато, а од човека дах та есенција. И нова Звезда на Небу. Неко ново Сунце Мајчино. Нова фотографија која се родила излазећи из наранџастих тунела, попрскана плодовом водом и светлошћу, пропадајући низ материне ноге...

Корачам, пут бескрајан, у сусрет наилази жена иста ја. На пола пута идем напред, а мој клон и моје друго ја пролази кроз мене. Пут је кружан. На месту сусретања и прожимања материје и духовног, десила се садашњост. Прошлост је пролазила кроз мене, док корачам кроз будућност до новог круга и рођења, у свету мртвих звезда.

Никола Миливојевић
Бор

ЉУБАВНА ПРИЧА?

Не желим никад да слажем слагалицу од три хиљаде делова. Као прва ствар, недопустиво много времена бих утрошио на одабир једне такве слагалице. Када желиш (а ја сасвим сигурно не желим, надам се да сам био довољно јасан одмах на почетку) да посветиш толико сати слагању нечега, нећеш то нешто купити насумично. Морао бих баш добро да промислим о мотиву који би се налазио на слагалици. Када бих купио такву слагалицу, био бих запањен колико је то заправо пуно делова. Никако не бих могао да знам да ли је произвођач можда нешто подвалио, па одмах у старту неки део недостаје због лошег фабричког паковања. То би ме копкало. Током слагања је исто тако веома лако да се неки од толиког броја делова изгуби. Када бих имао мачку или пса, они би могли да неко парче слагалице оштете или поједу. Могао бих и грешком да га усисам када сређујем кућу, ако бих слагалицу слагао на поду, јер можда не бих имао довољно велики сто. Упркос свим овим потенцијалним могућностима за неуспех, морао бих да упорно и стрпљиво слажем, да упоређујем парчиће слагалице и тражим где би они могли да стоје, проверавајући како то изгледа на слици која се налази на паковању. То би трајало дуго времена, баш дуго времена, а ја бих се све време надао да ће на крају ипак сви делићи да буду на броју. И када буду, када бих коначно завршио читаву слагалицу, пожелео бих да је урамим.

Да бих је урамио, морао бих да лепком залепим све

Чекајући светлост

делиће слагалице. Тада бих се сетио да приликом слагања нисам ставио никакав картон испод ње и да је сада практично немогуће залепити све делове у једну целину, ако немају подлогу на којој стоје. Онда бих испочетка покушавао да пренесем сваки део, баш онако како је првобитно сложен, на картон који бих у међувремену набавио, лепећи парче по парче изнова. Ту бих, међутим, наишао на проблем. Делови који би се уклапали више не би били толико флексибилни као код првог слагања, јер сада, када би један део слагалице био трајно залепљен, парчићи више не би могли да се подешавају и да се њихови положаји коригују како би целина била складнија, него би они већ намештени били чврсто фиксирани и, што би се склапање више ближило крају, више би реметили слагање и то би теже било да се све складно уклопи. Уложио бих велики напор да се ипак све усклади, али би упркос томе, на крају, када је све сложено, остало неколико парчића слагалице који морају да стоје накарадно, јер једноставно нема више простора да се уклопе. Све бих покушавао, обртао, окретао, чак бих и шмирглом шмирглао ивице неколицине тих последњих делова не бих ли их истањило и омогућио да они ипак стану у комплетну слику, али бих онда схватио да превише шмирглања може да исцепа картон од ког је направљено парче слагалице, што би свакако била још већа штета. На крају бих, ипак, морао да прихватим да ће ти последњи парчићи стојати тако мало извитоперени, у немогућности да се баш скроз уклопе како треба. Међутим, читава слагалица би била огромна, баш велика и импозантна, па бих се ја надао да се ова ситна фалинка ни не примећује.

Тада бих је, тако залепљену за картон, однео код човека који има радњу за урамљивање. Он би то

Чекајући светлост

наплаћивао скупље него што је реална цена за такву услугу, али ја не бих имао куд, кад сам већ догурао до те фазе, изабрао бих боју рама, да ли ће стакло бити мат или не и коначно бих свој велики труд окачио на сред спаваће собе, да свако јутро буде прва ствар коју видим када се пробудим. И у самом качењу на зид бих имао проблем, јер заиста нисам добар мајстор за кућне послове. Урамљена слагалица би била изненађујуће тешка, знатно тежа него пре урамљивања, ексерчићи које сам ја предвидео да је читаву држе не би могли да издрже толику тежину тек тако благо забијени чекићем у зид, а ја не бих у кући имао бушилицу којом је могуће избушити дубље рупе у зиду у које би могли да се поставе шрафови са ојачањима који би сигурније држали тежину на себи. Морао бих да неком својом приученом, примитивном методом, импровизујем и ипак је закачим да једва виси. Онда би она тако годинама стајала на зиду, а ја бих могао да се похвалим свакоме ко дође код мене да сам успео да сложим слагалицу од три хиљаде делова и сви би били одушевљени и рекли би „Увао, свака част, алал вера!“ Иако то нико не би примећивао, ја бих у себи увек имао свест о оних неколико делова који помало штрче и они би ми стварали неки чудан осећај анксиозности.

И све би то тако трајало док се урамљена слагалица једног дана не би цела откачила са зида и пала на под спаваће собе, распршивши се на све стране, правећи огромну штету. Ти би ми тада рекла да је то знак. Да неке ствари у животу треба да гледамо као сигнале, све би то схватила у неком пренесеном значењу и тада би ме заувек напустила. Ја бих то баш тешко поднео. Уопште ни не желим да размишљам о томе. Због тога нећу никада да слажем слагалицу од три хиљаде делова.

**Вања Лемински
Ниш**

МЛЕЧНИ ПУТ

Имам име а да не знам које. Ја сам то, а да не знам шта. Родићу се а да не знам кад. Али знам ко су ми родитељи. Он је главни баштован царске баште. Она је прва собарица најстарије царске кћери. Спојио их је изврнути царски чланак на нози у једној поподневној летњој шетњи парком. Он је притрчао, сломио део гране са оближњег дрвета, исцепао рукав своје кошуље и притегао болно место. Она је храбрила уплакано царство. Спојила их је туђа бол. Од тог дана су се тражили погледима. Укрштавали су их са жељом да изникне тренутак који би расцветао прилику за разговор. Једног дана је прекршио правило. Најлепше цветове из баште је уместо царства добила њена сенка. Мирисали су на његов зној и позив. Удисала је дубоко сваку његову мисао. На латицама је прочитала поруку

– Дођи у поноћ, тамо где смо усањали причу. Није успела да скрати дан иако је нестрпљиво зубима кидала сате. Онда је себи рекла- Полако, примаћи ће ти се жеља, не жури је.

Седео је под крошњом дрвета и чекао. Пришла му је толико близу да је могла видети како му Месец плива у зеницама. Он је у њеним могао да види необележени млечни пут. Држећи се чврсто за руке, летели су, не трудећи се да избегну звезде које су им голицале образе. Безречит шапат срца клизио им је низ грла. Из њиховог истовременог уздаха и издаха зачело се моје зрно. Чули су

Чекајући светлост

нечије кораке, помало уморне од узбудљивог, напорног, са циљем, пута, и одмах знали да је постеља на дну њене утробе добила сневача који је будан и који чека. Расплели су своје чврсто укрштене прсте и за растанак једно другом изљубили дланове покушавајући да на измаку ноћи у њима прочитају моју судбину. Тада је први пут чула љубичасту боју његовог гласа.

– Рођен сам да туђим пољупцима дарујем живот - казао је - и да унапред знам сваки њихов прегиб, жилицу, мирис. Рођен сам да видим како невидљиви години луче деценије и једу људске векове. Рођен сам да им на измаку једрости одузем живот и сахраним их у букете и венце. Али ја не знам хоћу ли моћи да препознам стабљику наше заједничке чауре. И не знам да ли бих умео да је волим својим, огрубелим од туђег трња, длановима. Шта мислиш, да ли би то красула требала да буде, она што друге својом појавом радосним чини а са собом светлост види? Фикус можда кога би обожавали и просветлили са његовом крошњом? Или хибискус као сласност туђим чулима, и дар боговима који ће му самилосно сузе дозирати како не би увенуо од тежине воде?

– А да буде мандарина из белине латица избегла? И љубав из лепљивог и слатког сока што из наше коже навлажи нам живот? - рече она.

– Чекаћемо. Чекање доноси праве изборе и спокој. И царство у коме само величанство нашег плода обитава. Уз твој плашт нежности и моје умечће преданости - заувек, њему или њој, вечности нераскидивог чвора, срећа се смеши.

Чекајући светлост

И тако, сада само ослушкујем. Можда ћу се родити у освит бисерно хладног јутра, у подножју сунчевог највишег узлета, или у тамноти и успаваности уморних душа. Лагано им се примичем, да коначно обгрлим њихова очекивања.

**Емилија Живојиновић
Крагујевац**

NOMEN NESCIО

На прозорском первазу, углавном по лепом времену, уседавала се граораста мачка над потпрозорним хваталкама за веш, скоро неодвојивим од упредене текстуре конопца, уз сивило непрозорљивих окана као позадинском допуном визуелне целине. То је подуго била спољна исказница гарсоњере у којој се у једној од најхладнијих дана јануара упокојила уметница Лила.

– Шта знам о њој?! - понављала је комшиница Милена полицајчево питање пред насилно отварање сусеткиног стана. - Нешто мало. Радила је ваљда у школи. Кад се доселила све нас је позвала да видимо рибарске мреже с морским звездама и огромним шкољкама које је разапела по плаво обојеним зидовима и замислите, завесе укројене као једра, тако да се море осећало и без мора, али то је било давно кад је и она била другачија, а ово сад, да човек не поверује! - с чуђењем је објашњавала службеном лицу који је у њеном присуству Лириног сина већ насилно ушао у стан и натрчао на непокретно тело жене.

Који тренутак лекар из хитне констатовао је смрт која је наступила како је у том тренутку проценио по укочености тела, дан-два раније а можда и пре. Рука пружена ка вратима предочавала је безуспешну намеру покојнице да се домогне помоћи ван страхотне ледаре у којој је скончавала.

– Звао сам је ових дана. Није се јављала! - несигурним се гласом правдао син.

Чекајући светлост

– Колико си често био с њом у контакту? -
ислеђивао је представник реда.

– Не често. Одрастао сам уз оца. Кад су се развели додељен сам оцу због бољих услова за живот. Она је тад била без посла, а како сам чуо и сад.

– Је ли ти у знању да је боловала од неке болести?

– Колико знам, није.

– А од тебе, је ли кад тражила помоћ? Као што видиш живела је у великој беди.

– Никад! Нисам ни био упућен у право стање. Вешто је изврдавала да ме доведе у стан. За наше сусрете бирала је неко посебно место и појављивала се увек дотерана и расположена. Како сам могао да знам да има новчаних проблема кад се наметала да плати сваки наш излазак.

– И док је званичник бележио његов исказ, Милена се прогура да увири у простор памћен по несвакидашњим уметничким домислицама о којима се причало у крају, сабласно огољеном без иједног комада намештаја да сведочи о нечијем присуству, изузев гомиле крпежи рабљене за починак под отпорном паучином у углу и јадом никоме тако памтиве жене, као страшно сведочанство о њеној пропасти.

– Причало се, немојте ми веровати, да је зајмила топлу воду из комшилука, али увек само по једну флашу, да се подмије или огреје! - видно потресена Милена употпуни званичникову мозаичну слагалицу о покојници, већ испреченим у довратку да ко не уђе мимо дозвољеног. Нико ни да помисли да је у таквој беди живела, сирота!

– Потпишите овде! - обрати се полицајац Лилином сину.

Чекајући светлост

–Пуно име и презиме, адреса, број личне карте и телефон, то је што је мени потребно, а остало иде редовном процедуром! - и запути се колима хитне.

***

Посебно уочљива у плисираној цветној сукњи боје пристале уз кимоно блузу, Лила се определи за сто у углу баште, видан свакоме. Летње поподне јој је било наклоњено да својим држањем и привидним немаром привуче свакога на дружење које обећава.

– Као и увек тоник! - дојављивала је конобару истодобно насмешена непознатом који је охрабрен њеним држањем већ седао за њен сто. Сагласна климањем главе на његово:

– Смем ли?! - кокетно га допуни:

– Па већ смо скупа, како ми се чини. Него, знамо ли се однекуд?! - придода за лакше упознавање и свој стереотип зближавања пред његово:

– Већ сте ми подуже у фокусу а тек се сад одважих да Вам приђем! Шта пијете?! - узврати непознати.

– За почетак дуплу вотку са лимуном! - удовољи му Лила одмеравајући младост пред собом.

– *Можда је коју годину старији од Ивана!* - помисли лецнута остатком присутне савести.

– И за мене исто! - наручи расположени освајач и настави са причом која се не памти.

– Станујем у згради преко пута! - објасни му већ припита, док јој је одмицао столицу да устане.

Био је то заобилазни позив који нико не одбија и почетак њеног суноврата који није била кадра да препозна. Једино је морска прислика на зидовима њене интима под

Чекајући светлост

разапетим мрежама и лажним уловом звезда и шкољки подржавала сваку авантуру у коју је хрлила за улов онога што јој је измицало. Телесна задовољства смењивана су сталним умором и потребом за сном и заборавом у самоћи која је немилосрдно притискала убрзаним растом.

– *Можда ћу сутра да сретнем онога коме се надам!* - тешила се и остављена без икакве нежности предавала сну. Комадиће среће отимала је из непостојеће за чар краткосласног тренутка који чак ни то није био а коме се приклањала сужене свесности уз алкохол подржавана заблудом да је баш овог пута то оно право и да се од сутра мења све у њеном промашеном животу.

– *Буде ли ишта од овога чуо о мени, Иван ће разумети!* - покривала је осећај кривице јаловом утехом и немилице отуђивала ствари за недостајући новац, а временом и острашћену потребу да купује и љубав и алкохол.

***

– Аница ми рече да су те звали због мајчине смрти!
- пело се очево питање за Иваном на спрат. - Иване, чујеш ли ме?

У премишљању од степеника до степеника, Иван се заустави тек на врху и онако с висине отисну нарасли прекор у очево чекање:

– А тебе она сад кад је мртва бог зна колико интересује?! Биће да си заборавио да си ме целог живота одвраћао од ње. Умирала је, тата, као пас, ја нисам знао, нити је рачунала на моју помоћ. А син сам јој неки, вајни. Е, зато сам позван. Ко би знао да сам захваљујући теби био њен син само за обавезно виђање два пута месечно,

Чекајући светлост

неколико сати по мери суда, пред којим је скривала истину о себи плашећи се да га не изгуби и за оно мало сати кад јој је долазио. Са тим сам се суочио данас тамо где сам био. И не гледај ме тако забезекнути, нити очекуј да ћу због било чега што јој се приписује а није долично, да је избацити из срца.

Најстрашније је што сам твоје и њене лажи примао за истине које су ме нагнале да више знам о твојој жени него о мајци коју сам упознао из туђе приче тек после смрти и открио да је дотакла дно. Само што више нисам сигуран да је управо ти ниси гурнуо ка амбису!

Седокоси мушкарац је још неко време ћутке одстојавао у приземљу гледајући у правцу синовљеве собе који је затвореним вратима трајно оделио себе од оца.

Борислав Батин
Нови Београд

ЗМАЈЕВИНА

Када приповедача оставе све приче, а он свикнут на приповедање, седне на трonoшац, крај огњишта, завије дуван, припали са угарком смотуљак дувана, мало сажваће испљувак дувана, потегне чокањ љуте ракије, закашље се и 'нако насумице, као слепац, почне да пипајући сапиње речи које ниоткуда не виде пута, већ тумарају све у круг реченица, саплићући се и пропадајући, а не остављајући трага у памети и разборитости, већ тек тако да се нешто рече, све у празно зборећи вражијим језиком, палацајући као неотровна гуја...

Беше то једнаред да ви речем, не би се осмелио утврдити кад то бејаше, нит' да л' икада бејаше, може бит' и да је сан, онај што никада не осване у памети, нит се угуши у забораву, већ напросто, еве га ту је ниоткуде бану вође, па ви што ово чујете саде од мене, расчињујте како вам је воља...

У'ватише у неком селу људи змаја, односно, нађоше ђеца округло каменито црно јаје, повелико и хладно ки лед, ђеца га бацише у огњиште, оно запишта и пуче на четверо, те из њега излете троглави змајчић и полете све растући и млатећи крилима рушећи све по кући, пусти огањ силни и ватром продува отвор на кући, узлете у небо и нестаде.

Прође неко време, толико да све приче о том догађају онеме у забораву и у дојадности учуђавања и препривавања, ништа се не догоди у слутњи и

Чекајући светлост

расчињавању: што би то требало да значи, да л' ће се изродити неко зло ил' неко добро?

Кад' ће у неко доба у село доћи једна црвенокоса ђевојка, љепа ка горска вила, бистрог погледа, с очима љубичастим и сјајним, а кад штоно проговори, људи у чуду, оклен такво младо чељаде све зна, штоно људи умеду да је приупитају, а мудро и разборито збори, к'о да има 'иљаде година.

Насели се она у то село, људи јој справише кућу, даносише јој свакаквих дарова, тако да не оскудева ни у ићу, ни у пићу, нит' у одећи и огреву, а она свјетоваше људе, учећи им ђецу, писменима и наукама.

Сети се неко и приче о том излеглом троглавом змају, те је приупиташе о њему, да им протумачи, све оно што се одономад у њиховом селу збило с тим црним каменим јајетом и змајем: може ли то бити и има ли тога још неђе да је било?

Само што је то упиташе, ђевојка испусти неки крик, сунуга из прељепих уста њених, ка ватру да је сунула, зацрни се небо и задува неки јак, топао ветар, полетоше по селу све у круг ствари ка небу се завртеше и ете ти: надлеће село огромни змај, а ђевојка, нестаде...

Неко повика, да ју је виђео како се она преобратила у тог змаја, а сва она ђеца у селу, коју је она изучила нестадоше, као да их је ш њом све однија троглави змај.

Зоран Николић Мали
село Ђакус, Пејковац

ШЕТЊА

Сунце је сагорело усеве, скоро да је исушило бунаре и реке, а земља је толико испуцала да ако човеку упадне нога у пукотину, може да је поломи. Небо одлучи да врати земљи мало воде те паде киша. Падала је два дана. Обрадоваше се људи из села, а богоми и из града, расхлади се асфалт и бетон, а ја пођох у шетњу са својим кишобраном.

Познавао сам улице као свој џеп, а када идем код кума, идем пречицом. Сусретао сам се са мноштвом људи којима лица нису баш зрачила срећом, али сам највише буљио у жене и девојке. Пролазиле су и сисате и гузате, витке, танке и мршавице. То су наше жене! Било је толико лепих жена да ружне скоро нисам ни приметио. Обећао сам себи да ћу чешће шетати баш због тога. Видео сам неке бледе гимназијалце, пили су некакве инстант сокове и јели кифле и крофне излазећи из школе, гурали су се и кривели као и сви млади људи.

Успут сам испред болнице са десне стране опазео продавницу грнчарије. Загледан у излог видео сам црепуљу у каквој је баба пекла хлеб и бардак из каквог је мој деда пио ракију. На трен сам се вратио у детињство и јасно видео оца како на крсној слави служи госте, а мајку како га кришом милује испод ока. Ја сам се са осталом децом кикотао и трчкарао, те смо због тога добијали благи прекор одраслих. Трже ме мекана рука старије продавачице и нежни глас, као у моје баке:

Чекајући светлост

– Изволите господине? Јесте ли добро?

Тргох се уз обећање да ћу следећи пут када будем пролазио свратити до радње и обавезно купити нешто! Корачао сам лагано са оживљеним успоменама и драгим умрлим ликовима у срцу осећајући миловања њихових аура.

Саша М. Угринић
Велика Плана

ЛЕПА СТВАР

Мом оцу Милоју

К'о бели мачићи облачци се заиграше на небеској плавети. На врхунцу годишњег циклуса природа се пропела барокним, баршунастим зевом и ускомешаним, разденутим осмехом дала, пред починак, последњи отпоздрав сунцу. Оно је још једном изискрило у беочугу, заиграло на хоризонту. Протегло се и проткало у снази жила, у распаљености лишћа. Наталожило се у сласти, расцветало у једрини и распукнутости плодова.

Отац и син пошли су у село да сређују повртњак. Унутар обасјаности дуго очекиване ведрине отац је скупљао дарове биља, напућене од зноја и по које капи крви, син косио врежне остатке и у међувремену нарасли коров, јер је терен требало припремити за орање. Равнодневница пролази, а посао мора да се заврши на време.

Сувише снажно младић је стезао храпаву држаљу, па га ни у пола посла прекиде бол од ране на руци. Да се не би више озлеђивао, уместо рукавице коју не нађе у дединој кући послужио се комадом давно изношене кошуље.

Отац је вадио кртоле из земље и уз негодовање што му је запао тежи посао, чистио их од блата. Повремено би се ћутке окретао ка сину. Овај је у омаи пулса секао не мислећи ни на шта, замахивао ... и замахивао, тражећи одмор у ритму. „Хоп ..., хоп хоп” – почео је да плеше са својим алатом и олакшава издах биљкама. Отпор покретима се смањивао и како су постајали складнији,

Чекајући светлост

једни са другима су се и поистовећивали. Облачци играше у плавети.

Орност и задовољство – оживеше! У телима се успоставило мелодично кружење. Смарну мемлу заменила је бистрина сталожене одсутности. Каткад би застали да узму дах и да се расхладе, осете топлоту на орошеним лицима.

Темпо рада се уклопио у брзину протицања дана, што их је орасположило. Све планирано било је завршено. Кочићи су извађени, убир у гепек спакован. Откос остаје да се суши.

Озарених мисли, отац је возио расклиматани ауто и кројио нове планове, а син пуштао ослобођеним чулима да упију надошлу, млаку ноћ.

На то га подсети изненадни свраб да погледа у длан, где је на нежноружичастом венерином брегу пригушеним светлом сијалице засијао кружни црвени брежуљчић (као Сунце у сутон)! Мирисао је на купку, а благи умор га је водио у сан.

Жуљ ће почети да се суши, опорост ће хранити његову безбрижност. Једног пролећа, гоњен поветарцем, узео је трошну грудву земље и чврсто, дуго, држао. Топлина је ушла у душу. Душа се окрепила.

Каинов жиг бледи са чела.

**Хелена Химел
Београ**

ВОЗИ!

За неке приче је потребно време. Иако нису све приче, оне праве. Неке од њих су ту да бисмо научили да волимо себе. Да никад не заборавимо колико вредимо и да заслужујемо онолико, колико дајемо. Мени су одувек биле тужне, љубави које престану "да раде". Након њих, остаје полупано срце и тренутак буђења, волан у рукама и вожња ка давно заборављеној дивљини. Јер сте се чували за оне праве, а живот је рекао другачије.

Био је у праву кад ми је рекао да је прошлост ту где јесте, да не заборавим ко сам. Да она учи, само оне који су спремни да наставе да возе. Да није важно да ли нас води у пустош. Битно је да наставиш да возиш. И да је сасвим у реду да срце одспава понеко лето, догод верује да га чека неко ново. Да неке приче немају потенцијал за трајање. Јер неке друге и даље живе у њима.

Неки људи не умеју да возе, или изгубе рутину, неки се изгубе успут или престану да возе.

Верујем да сам једна од оних која и даље учи да вози, а да је он један од оних који ме је научио да то умем и боље!

**Витомир Турчин
Зрењанин**

СУСПРЕТ У ВЕРОНИ

Тог топлог мајског преподнева на паркингу испред зидина старог града Вероне било је пуно туристичких аутобуса из целог света. После краћег договора, група из Златковог аутобуса журно је кренула у обилазак Вероне за водичем Сањом, једном хитром и елоквентном бринетом. Кроз приличну гужву тешко су пратили велику шаку Мики Мауса, коју је као оријентир Сања држала на неком штапу. Зауоставили су се најпре на тргу Бра, дивећи се велелепној Арени и замишљајући крваве борбе у њој некад и оперске представе сада, под звездама, у време топлих летњих ноћи. Пробијајући се кроз мноштво пешака у улици Маззини стигли су и до најлепшег трга у Верони, Трга Ербе.

Док је Сања стручно и темељито објашњавала историју Вероне, као и историју споменика и живописних зграда на ренесансном тргу, Златко се са сетом сећао како је на том истом месту пре неколико година уживао са својом женом и фотографисао из разних углова фонтану са Мадоном и високи торањ Ламберти са сатом.

После обиласка Дантеовог споменика група се упутила фамозној Јулијиној кући, незаобилазном месту посете многобројних туриста у Верони, граду Шекспирових љубавника.

Чекајући светлост

Са улице, кроз засвођени улаз у Јулијино двориште, Златко је са смешком и занимањем посматрао неопisivу гужву, посебно младих, око Јулијине статуе и балкона. Посебно га је дојмила једна група омалених, лепо скоцканих Јапанаца, са великим фото-камерама око врата, док су бесомучно сликали сваки детаљ у дворишту, па чак и место где је, по казивању водича, са балкона пала Јулијина марамица.

Удаљавајући се од гужве, Златко је полако напустио групу, решен да негде сам на миру проведе остатак времена до повратка у аутобус. Одувек је волео да путује и да стално постаје богатији за нова виђења и искуства, али је са годинама све мање подносио бесомучну јурњаву туриста, називао је то „стампедом“, да се у кратком времену обиђе што већи број знаменитости.

На западном делу Трга Бра, на тротоару поплочаном розе каменим плочама, познатом као Листон, из великог низа изабрао је прекрасни и по италијанском маниру ушминкан кафић. Уз капућино је уживао у погледу на велико камено здање Арене, Палату Барбиери и дивио се архитектури минулих времена под зрацима мајског сунца.

За суседним столом кришом је осмотрио две елегантне старије даме. Откада му је пре две године умрла жена, путује сам и често себе ухвати како пажљиво загледа лепши пол старије доби. Самоћа му је тешко падала, а поготово оно стање испразности када радости путовања нема с ким да подели. Из разговара дама са занимањем је разазнао некад

Чекајући светлост

заједнички језик, са приметним загребачким нагласком. Несвесно му је кроз главу пролетело сећање на студентицу Јасну из Загреба, своју велику љубав из феријалних кампова почетком седамдесетих. Осетио се сам себи смешним, када је у једној од њих наслутио Јаснине црте. Устекао се да им приђе, плашећи се да његово питање не буде схваћено као невешти покушај стартовања неког безвезног усамљеника из бивше заједничке државе. Нервозно је проверавао време до поласка аутобуса. Испричавајући се, најзад је ипак пришао и храбро промуцао нешто што је у себи носио већ близу 40 година.

Дама је само спустила велике затамњене наочаре и одмераваши га изустила: „Изволите сести, госпон!“ Када се благо осмехнула, по рупицама у образима је био у потпуности сигуран да не греш!

Пред њеном збуњеном сапутницом одмотавали су своје животне приче у неком узбуђењу неприличном њиховој доби, вешто избегавајући околности ненадног раскида њихове везе. Њене речи да је удовица већ више година, само је са смешком прокоментарисао, подсећајући је на изречену намеру у Старом улцињском граду да никад не буде удовица.

Јаснин аутобус је кретао нешто раније, па су се заједно упутили ка паркингу аутобуса, понашајући се на моменте безбрижно и раскалашно као да су у феријалном кампу и доживљавајући Верону као сопствени град. Са сетом су

Чекајући светлост

констатовали да сви кампови њихове младеначке љубави више не постоје...

На уласку Јасне у аутобус, Златко је смешећи се рекао да су требали отићи до Јулијине бронзане статуе и извести познати ритуал којим двоје заљубљених остају заувек заједно, тако што истовремено она додирне Јулијину десну руку, а он десну Јулијину дојку.

Јасна се само враголасто насмешила рекавши да рачуна као да су то већ урадили, што га је намах учинило затеченим. Попут заљубљених тинејџера притискали су дланове на стакло аутобуса до Јасниног седишта.

Док су се аутобуси кретали ка својим различитим одредиштима, Златко се, заваљен у удобном седишту, препустио носталгичном сећању на те дивне дане младости и прве велике љубави. На дане незаборавног дружења по феријалним камповима младих из свих крајева земље, на тада зачете љубави, на једнаку доступност јавних добара свима, а море је то било, јер се за незнатне паре могло провести на мору чак две недеље. Захваљујући великом попусту на групна феријална путовања, лако и потпуно безбедно се стизало и до удаљених места тадашње земље...

Пловећи затворених очију у прошлост, оживео је слику плеса са Јасном, чврсто припијених једно уз друго, у полутами диско клуба и звук носталгичне хит баладе из Макарске „When I need you“ („Кад ми требаш, само склопим очи и са тобом

Чекајући светлост

сам...“), који га све време пута од Вероне није никако напуштао...

Сапутницима у аутобусу био је приметан његов осмех на лицу док се присећао феријалних згода у њиховим дворцима од цераде, у кухињи док се љуштио кромпир, мутило млеко у праху, док се одржавала хигијена у кампу, под тушевима кад изненада нестане воде (увек се смејао оној сцени у макарском кампу са Миленом Дравић под тушем у филму „Није лако са мушкарцима“).

Ухватио је себе у дилеми да ли је то заиста било тако лепо, да ли новије генерације немају таква сећања, или је то ипак само „жал за младост“ остарелих, који не прихватају сурову истину пролазности!? Па немамо само ми тапију на предивну младост, имају је и наша деца, који ће такође мислити да су је имали кад буду причали својој деци...

Присећао се оних већ пожутелих фотографија са тих летовања код куће, које су један трен младости отимале од заборава говорећи хиљаду речи! Вукле су му се по прашњавим фијокама, али су и његово венчање преживеле, јер нису „комисијски“ уништаване, захваљујући разумевању и толеранцији његове жене...

Што се више аутобус удаљавао од Вероне, она му се због сусрета са Јасном чинила све ближом, као најлепши град на свету. Арена на Тргу Бра у свом животу од 2000 година била је неми сведок небројаних животних прича из минулих времена, па тако и ове приче о сусрету после скоро 40 година...

Чекајући светлост

Док је узбуђено пребирао по Јаснином контакту у свом мобилном телефону, Златка је преправила нада да ће на наредном путовању имати с ким да подели радост...

Александар М. Арсенијевић
Београд

ЧЕКАЈУЋИ СВЕТЛОСТ

Тролејбус се зауставио на станици на Теразијама. На средња врата тролејбуса ушла је девојка, дуге и тешке црне косе, лица боје ливадског меда, неевропски чистог, издуженог, као са фајумских портрета, очигледно негде са јужног Медитерана или са Блиског Истока.

Зачаран, одмах, њеном трансцеденталном тамнопутошћу сав сам се, без остатка, упио у сладосно црnilо њених очију, уоквирено мрежама најгушћих трепавица. Црно млеко њених очију облило ми је вид, и срце изнутра. Црн мед њеног лица, чела, образа, врата, слио ми се, у густим млазевима, низ душу, услађујући је неком праслашћу и, до тада, никад још доживљеном слаткоужареношћу дисања. Њене су ме зенице, свецелог, вртоглаво усисале у своје унутарње обзорје, где су висока ноћ, мирисни ветар и сладост њеног дана - исто... И, на најчуднији могући начин, одједном – моја судбина...

Гледајући је, сав прометнут у зенице, видео сам жарење зелених сплетова њених поткожних вена и светлуцање њених жлезда. Претворен сав у ноздрве, миришући хормонске пудере њене откривењске женскости, дишем сам све дубље, губећи дах од махова живих метафора. Горња јој се усна, тамна као левантска смоква, пуна љубавне

Чекајући светлост

сласти и девојачких плахих пољубаца, и оних још непољубљених, најдрагоценијих, затреперивши меснато, подигла, откривши јој зубе, здраве, немилосрдне као младост.

Упијајући се видом у њене тамне усне и светлеће зубе – тај прелесни *chiaroscuro* страсног девојаштва, samozачаравајући се, у ћилибарски загаситој опсени, тек крајичком свести зачуо сам њен, потпуно ненадни, врисак – арапски грлен, девојачки страشان, уплашен! Пренут из свете милисекунде бестежинства и разлелујаних велова, почетак вриска нисам разазнао, али сам по реском сонатском завршетку усклика, по страстеном “р” из најдубљег грла, одмах и тачно, схватио шта је узвикнула.

Запрепашћен, стојећи на само три корака од ње, гледао сам је, како обема рукама, нагло али у моме опажању некако одвећ споро, шири крајеве шала којим је била сва заогрнута, у скученом простору тролејбуса, као лептирица натприродно великих крила, која су, одједном, начинила велики хлад, у коме се нађох цео. У трептају ока, сагледах све, видом натприродно изоштреним. Њене разрогачене очи - прегласни блесак беоњача! Вратну јој артерију како дамара - као пред напрснуће! Испод подигнутог шала - тамнозелени војнички прслук са пришивеним смртоносним пожаром, повезаним филигранским сплетом жица у чудан бакарно-смртоносни вез, налик на какву футуристичку плаштаницу!

Чекајући светлост

У трену спазивши како покушава да у страну тешке наборе шала да би повукла окидач и разнела се, ту у тролејбусу пуном путника, што јој, из прве, није пошло за руком, бацих се, у скоку свог живота, инстинктивно к њој, ухвативши је истовремено за обе руке, тако да се више није могла померити. Сав свој живот уложио сам у тај скок к немогућој љубави, коју тек што сретох, да је спасим од смрти, њу једину – не себе, не иког око себе: *Не дам да умреш!*

После неколико часака почетне скамењености, путници су, схвативши шта се дешава, почели да вриште, избеумљени од страха. Возач је зауставио тролејбус на сред раскрснице. Газећи једни преко других и падајући низ степенице, сви су побегли напоље, што даље од тролејбуса смрти – своје смрти, а њеног и мог живота неизрецивог.

У празном тролејбусу завладала је вакуумска тишина. Остали смо само нас двоје, у пречудном загрљају усред натприродно испражњеног простора, не тролејбуса но васионе, и то не било какве већ оне првобитне, пречисте и свете правасионе живота.

(Из које ли се загонетне даљине, из којих вртова нарових, из које ли си велшебне фатаморгане дошла овде, у мој Београд октобарски, мирисан од опалог лишћа, да тако лепа умреш овако страшно, као убица? Зашто ниси дошла да живиш овде, да дишеш овде, да се радујеш овде, да ти шапућем љубав на светлом језику бистрина и жарова словенских, да ми шапућеш љубав на тајанственом

Чекајући светлост

језику пустиње, пуном откривењске јаре и страсних сугласника?)

Миран, згуснут сав у судњи слух, ослушкивао сам, жмурећи њено убрзано дисање, све више римујући се својим удасима са њеним издасима.

(Зар си сва та море и горе, реке и поља, беспућа и путеве прешла да би умрла овде, у туђини далекој, где нико и не зна ко си? И зашто уопште, тако млада и медна, толико за живот створена, хоћеш да умреш? Овде, међу незнаницима, којима узимаши живот, а да ни не знаш ко су, колико желе да дишу, да живе, да никада не умру?)

Држао сам јој руке чврсто иза леђа, напрегнутих мишица, гледајући је нетремице у очи, у душу, грлећи је, у ствари, најсамилостивије, бестрасно, микрокосмичком океанијом свога крвотока, свим постањски бризгајућим молекулима своје крви, свом својом смртничком чежњом за бесмртношћу, њеном и мојом, нашом заједничком, не било каквом, не метафоричком, не етеричном, већ љубавном, оном из Песме над песмама.

Где си била до сада, љубљена моја смртности? И зашто већ одлазиш, тек што си ми стигла, а ни име ти не знам, да изговорим, да га благословим, да га запамтим светим незаборавом, да га у вечности помињем? - шапнуо сам јој на ухо, знајући добро да ме не разуме ни реч, најнежније прислонивши образ уз њену топломирисну косу.

Приљубљен уз њу, мирисах је – ноздрвама, порама, срцем. Мирисала је другачије, на мирисе мени искуствено непознате, маштаријски знане, из

Чекајући светлост

ароматичне даљине левантске, на подневни песак и јутарње урме, на горки дивњи мед и млади лимунов сок, на незнане опоре траве лековите, на поноћни ветар у размирисаним кипарисима, на загрцнут загрљај и жар -вртоглавицу под пустињским сазвежђима, на Млечни пут који памти све смртне љубавнике од постања света.

Осетих сав како јој се груди снажно надимају, осетих на својим грудима њене чврсте дојке са тврдим брадавицама, испупченим од страха и предсмртне воље. Убрзано је дисала, дрхтећи целим телом. Чух како јој прегласно бризга крв у десној вратној жили. Размириса се влажно слаткосласни њен зној. Сав у мирисном облаку њене душе, пустих јој полако руке и сасвим овлаш, ничим да не увредим и ни на који начин да не позледим њену неосводиву другачијост, готово бездодирно, топлотном ауром усана, пољубих је, више – целивах, у бестрасној слободи претпоследњег часа, у миомирисно место састава косе са маслинастом кожом меднога чела, прошаптавши јој у ухо: *Хабибти – љубљена, Бог је велики! Смрти нема! Слово Љубве влада!*

Сами, у мраку пракосмичком – још увек смо ту, чекајући светлост.

Љиљана Фијат
Нови Сад

ЛЕТ ЛЕМАРА

Писмо број 1.

Мили, ова шума, ово дрвеће, су као моја љубав, велика и моћна, жеља лемара да крене низ хриди, мора и океане, до своје Атлантиде, по цену живота, до тебе. Дан је светао и треперав. Волим те. Сећам се твог доласка у Нови Сад, како смо исто овако седели на клупи у парку, били смо срећни. Неки дрхтаји су пролазили нама. Изненада, почело је невреме. Трчали смо кроз парк, на неколико места прескочили смо по неку рупу, све у правцу Танурџића палате, до мог стана. Кажипрстом смо писали по небу, ишчекијући престанак кише. Били смо мокри до голе коже. “Ти си моја најбоља драма и поезија”, мислила сам. По престанку пљуска попели смо се у стан, цимерка је спавала у малој соби на каучу, нама је препустила спаваћу, огромну собу. Морали смо да се осушимо, ти си ујутро рано путовао из овог града, на посао. Не знам шта је та девојка мислила да смо радили, но ми смо, трудећи се да будемо савршено тихи, поред кварцне пећи сушили твоју одећу, мокасине. Кроз врата собе се, вероватно, видела само танка линија светла, као када се црвена штангла топи на небу.

Чекајући светлост

Постељина је била жива, легли смо на њу, загледани у два три цвета у саксијама. Напољу је ноћ била наоблачена, са потоцима воде, као што уме да тече у Новом Саду, након великих киша. У купатилу је капала славина. Кревет би зашкрипао уколико би се само померили. Између нас као да је био прозачан балон, све је било светлост, сјај. Пољубила сам те. “Заљубљен сам у твоје зелене очи, у твој мазни глас, Нина”, рекао си. Лежали смо мирно док није звонио сат, казујући нам да је чудесан тренутак прошао. Током дана, цимерка ме је само гледала. Та старија девојка није могла да претпостави да је љубав и сушити мокар веш крај пећи, а не само казивати имена звезда на клупи у Дунавском парку.

Нови Сад, 13. јул 1990. године.

Писмо 2

Опет сам у парку. Недалеко од мене тутњи музика. Четири девојчице се играју, прескачу ластиш. Једна је издвојена, сама је, у шупљини дрвета. Жена преко пута мене се премешта с једног краја на други крај клупе бежећи од сунца и кишних капи које су кануле из облака, све у исто време. Чемпреси повијају гране, жбунови дрхте, мени се плаче, још увек ми се не јављаш. Ношене ветром лете латице цветова са жбунова иза мојих леђа.

Пре неколико векова појавиле су се приче о лемарима. Олаф Велики (16. век) тврдио је да они

Чекајући светлост

падају из облака за време урагана. Живе нарочито у Норвешкој, као и на крајњем северу Америке. Они савлађују бројне препреке, фронтално, бацајући се и у понор, пливајући ка неком немогућем циљу који уопште не постоји, да би најзад угинули. Таква је моја љубав према теби. Заложила бих живот да допутујеш. Моје тело ослушкује, све време, звукове у парку: пчелу, лавез пса...Седим, опет, на истој клупи и већ сам почела да крпим своју хаљину, ишчекујући те.

Толике су љубави у мом животу биле лепе, лепршаве, али само поред тебе ја сам губила равнотежу и падала, у овај столетни мир, а опет, осећајући се као краљица. Ти никад ниси дозволио да сама себи сипам пиће у ресторану, твој долазак био је увек с црвеном ружом, која би подигла главицу када би ми је предао. Само си ти уживао да шеташ по новосадској Рибљој пијаци, заљубљен, док су се иза тебе пружале равница, Фрушка гора, ваздух слadak као мед. Твоја заштитничка доброта и нежност увек су давале руке да ме прихвате, уморну, болесну, или као када би лаконски рекао:” Хајдемо у шетњу”.

И када си ми, онако, као да причаш о обичним стварима, говорио преко телефона „Црни молитвеник“, Марка Томаша:

„Јеби се, Нина. Јеби се ти и твоје зелене очи и твој Нови Сад и све у што се могу заљубити. Нека се јебу твоје руке и трбух и коса. Јебо те твој факултет. Само 30 слова, а толике књиге. Јебо нас обоје смисао за комбинирање. Јебала те кошава и екипа из краја која мисли да је ухватила бога за муда, а никад није

Чекајући светлост

била ни до Панчева. Јебо те твој дечко, вјеројатно неки хипстер који мисли да је маслачак најбоља салата на свијету и обожава природу. Јебало те свако слово које си написала. Било би поштено да боли. Јебо те ормар у који се сакриваш како бисмо разговарали. Јебо те твој мазни глас. Јебала те Нова година на викендици. Јебо те...“

Нови Сад, 5. септембар 1992. године

Писмо број 3.

Ово је предео уништен ратом. Овде су падале војске, време, срца хиљаде лемара су овде покопана.

Човек којег си помињао у тексту Марка Тамаша зове се Игор. Срели смо се ових дана, у овом истом парку. Рекао ми је да си заробљен у Медачком џепу, да си му детаљно испричао како сте се ти и твоја група најпре спасли пошро сте ушли у воду бежећи од људи и паса, и, дишући путем трски, успели да заварате траг. Али то није било могуће на гробљу, знаш како изгледају далматинска гробља, рекао ми је, сам камен и нема човек где да побегне. Одвели су те, заједно са шест, седам других бораца, у Лору, јер си, по оптужници, силовао две часне сестре, иако су оне упорно говориле: „Срам Вас било, човек нас је спасао“.

Игор је резервни мајор, а не зна да растави пиштољ. Па, чиме се ратује? По целом Новом Саду носио је пиштољ Валтер ПЗ8. Знаш, 1936. године Немци су расписали конкурс за службени пиштољ

Чекајући светлост

Вермахта. На конкурс у победу је однео полуатомски пиштољ калибра 9мм. Користио се на свим фронтovima у Европи и Северној Африци.

Каже Игор, уринирали су по теби, тукли те, данима држали голог на сунцу, да признаш злочине на које су те набедили. Ђура Месар је био главни, изводио вас је, гулио вам је кожу с леђа. Када смо добили недавно на Штранду, нисам видела да су Игорова леђа огуљена. Он је био у друштву моје некадашње цимерке, она се хвалила да је научила да пуца из пиштоља Валтер П38 и да је чула да су тебе убили тим пиштољем у Лори.

И тако, док ово пишем, питам се ко може да казни очај? Атавистички нагон који тера лемаре према зеленим крајевима који су постојали у давна времена, али су касније потонули у морским дубинама? И који су и тебе одвели у Далмацију, рат, а иза нас је остала само ољуштена кора на дрвету, на месту где смо урезали наша имена. Неко је направио провалију између нас, неко коме је то било важно, чупајући му кору. Тргајући дрво и након његовог живота, сврстано у густе колоне оборених стабала у парку. Нежно и тужно, на дрвету се назирала реч: „Нина“.

Бледа, полако сам се попела до стана и ушла у собу. Поглед ми је пао на кварцну пећ. Једна штангла је била сломљена.

Нови Сад, 5. јул 1994. године

Михајло Орловић
Бања Лука

ОВЦЕ КОЈЕ ЈЕДУ МАГЛУ

Било је то давно, више се и не сјећам када.
А, почело је овако.

Један мој друг, упознао је дјевојку из једног села. Иначе, тај мој друг је био стидљив и сви смо се чудили како је он то скупио храброст да приђе тој дјевојци и да се упозна са њом. То мора да је она сам прва урадила или га је неко упознао. До тог села има више од десетак километара. Тада је нама, сиромашним, главно превозно средство било бицикл. Тај мој друг не зна пут, па би волио да неко иде са њим. Пошто сам ја из тог села, он ми предложи да пођем са њим.

Баш лијепо, рекох у себи. Прилика ми је то да мало обиђем школу, мјесто гдје сам чувао стоку, учитеља и неке људе.

Ја сам тада имао двадесет година. Уписао сам студије и сматрао сам себе за фрајером за којим трче рибе.

Док смо се возили бициклима, смишљао сам кога све морам да посјетим и гдје да одем. Обићу и оно дрво поред локве на којем сам записао своје име. Занимало ме колико је дрво израсло, и да ли су се слова, мог исписаног имена на њему, повећала. Потражићу и оног поскока у камењару који ме је ујео за руке да му кажем како сам још жив. Мој друг је

Чекајући светлост

мислио да говорим истину, па ми је рекао да сам будала. Наравно, ја сам се само шалио.

На нашу жалост, вријеме се негдје на половини пута почело мутити. Два облачка – један је пловио од Црноводе, други отуд са Корчанице, су журили један другом у сусрет. Успут су расли, расли и заузели цијело небо. Касно је било да одустанемо од пута, па смо наставили и кад смо стигли у село, већ је почела да сипи кишица, а и била се спустила нека магла.

Кућу оне дјевојке смо пронашли брзо. Била је смјештена на једном брду. Дјевојка, је била симпатична и врло предусретљива, посебно према мени, јер је добро познавала моју старију сестру, чак су биле и другарице. Питала ме је гдје је она сада, за кога се удала и тако.

– Овдје ти неће бити досадно – рекла је – Ускоро ће стићи моја сестра Валерија. Она има петнаест година, али је велики ђаволак. Уосталом, да ти је не описујем. Она само што није стигла.

Дошла је да узме кабаницу и књигу. Рано је да затвори овце. Замировале су се. Ова им кишица годи. Она би их још чувала. Провирио сам да видим како изгледа тај ђаволак. Имала је бујне плаве плетенице, истурену браду и лице налик на лисичје. Било је поружно, али симпатично. И кретала се као лисица, забацујући стражњицу као што лисица чува свој реп док се провлачи кроз мјесто гдје су постављена гвожђа.

Када ме је угледала, упитала је:

– Јеси ли брз?

Чекајући светлост

Нисам знао шта да јој одговорим. Она је била превише сигурна у себе, чак дрска, као лисица која због те своје особине никад не остаје гладна, али када сам видио осмијех на њеном лицу сличан цвијету, махнуо сам јој руком.

– Не знам. Можда и јесам. Најбоље би било да причувам овце са тобом па да ме упознаш.

– Ко ти брани – рекла је. – Загрни нешто и хајде.

Њена сестра је нашла неку кабаницу и чизме, када сам изишао она је већ препредала преко њиве до оваца које су се једва назирале у магли на једном перивоју. Потрчао сам. Пас који је јурио за њом, нагло се окренуо и почео да лаје на мене. Застао сам. Она се закикотала и руком показала псу да умукне.

– Побједила сам те, а сада ћемо се играти проналаска најљепше капи на листу.

– Мени су све капи лијепе – рекох.

– Овце су све исте, али ја их разликујем јер има бјеља од бјеље.

– Гдје да нађем кап кише?

– На сваком листу дрвета, а и на травкама има кап. Пожури оне ће нестати.

Почела је да пребира листове дјеталине, а ја сам гледао у њено лице.

– Нашао сам је – рекох.

– Покажи је.

– На твојем је лицу.

Исплазила је језик црвен од јагода.

– Па, каква је.

– Никад љепшу кап нисам видио.

Чекајући светлост

Она је опет исплазила језик.

– Хајде да се играмо скривалице. Нећемо ићи даље од ова три дрвета – рекла је.

– Шта добија побједник?

– Све оно што му у том трену падне на ум.

Дрвеће је било у размаку можда пет шест метара. За које год дрво потрчим, она се појави иза другог. Чудио сам се њеној вјештини. Сваки пут кад би се појавила рекла би:

– Ко ме јури магаре. Ко ме стигне мој је.

Требало ми је, скоро пола часа да је преварим. Упала је мој загрљај као јагње које бјежи од вука.

– Шта ти је на уму – упитала ме је.

– Да се одморим – рекох хватајући ваздух.

Она се истрже из мог загрљаја.

– Онда се одмарај.

Мислио сам да ће договор шта побједнику припада важити послије мог одмора, па сам сјео. Неколико тренутака послије, устао сам.

– Побједнику припада све – рекох.

– Рекао си да ти је прво на уму да се одмориш.

Одморио си се и ја сам своју ријеч испунила. А сада да видимо ко ће исплести љепши вијенац.

Не чекајући да пристанем на такмичење већ је почела да се загледа у траву. Чупкала је овчице, цвјетове различка и кантариона. Подигла је главу према мени.

– Шта чекаш. Ко изгуби вратиће овце које су отишле на Перинову њиву.

Окренуо сам се око себе.

Чекајући светлост

– Од магле не видим гдје су овце и не знам гдје је та њива.

– Ако не знаш, питај.

– Па, гдје је?

– Тамо – руком је показала испред себе.

Уживао сам гледајући је како проналази лијепе цвјетове и како их плете.

– Одлучио сам да изгубим – рекох када је она подигла поглед према мени.

– Мораћеш да ми га ставиш на главу – рекла је и пружила вијенац. Морам признати да ми је рука задрхтала када сам га стављао на њену главу. Осјетио сам тада први пут мирис њене косе. Била је то мјешавина мириса цвијећа, траве и вуне. Када сам ставио вијенац она је показала прстом на образ. Помислио сам: жели да је пољубим, кренух према њеном лицу, али ме она тим прстом заустави тако што га је ставила на моје усне.

– Прво врати овце.

Отрчао сам као стријела у правцу којег је малоприје показала руком. Трчао сам и ослушкивао, оваца није било. Када сам се окренуо изгубио сам и њу из вида. Магла ју је сакривала. Гумарао сам тамо амо, а када сам угледао грм схватио сам да се вртим у мјесту. Грм сам видио малоприје. Сјео сам поред њега и почео очајавати. Нисам знао куда да кренем, а желио сам да се вратим кући гдје сам дошао са другом. Знао сам да, куда год да кренем, то није прави пут. Залутаћу и ко зна шта ће бити са мном. Сјео сам и почео да се присјећам неког знања из школе када смо учили како наћи прави пут у

Чекајући светлост

непознатом мјесту и у магли. Мој напор је био узалудан, свега сам се сјећао али те лекције никако. Подигао сам главу и отворио очи. Она је стајала пред мном.

- Кријеш се – рекла је.
- Не кријем, већ сам се изгубио.
- Што си се онда уплашио?

Нисам знао шта да јој одговорим.

- А ти се не бојиш?
- Зашто бих се плашила. Моје овце ће појести маглу.

- Значи. Твоје овце једу маглу?
- Да. Је ли то чудно.

Пружих јој руку да ме подигне са земље на којој сам чучао. Осјетих тад да ме је нешто боцнуло, погледао сам у правцу ноге. Јаукнух болно као да ме ујела змиј и зажмирих, мислио сам како ће се она разњежити и притећи ми у помоћ. Држао сам испружену руку неколико тренутака. Пошто је није узимала, отворих очи. Ње није било.

Звао сам је. Она се није одазивала. Чуо сам смијех негдје дубоко у магли. Нисам смио да идем у правцу гдје се чуо, јер је већ слједећи смијех одзвањао сасвим лијево. Чучнуо сам поред грма и чекао да овце поједу маглу. Како је вријеме одмицало ја сам у себи био све љући и љући више на себе него на Валерију. Једна балавица од петнаест година ме је намагарчила. У том размишљању сам заспао. Када је свануло, магле није било. Мало подање од мене пасле су овце. Она је брала цвијеће.

- Откуд ти раније – упитих.

Чекајући светлост

– Спавала сам ту иза грма. Моје овце нису појеле маглу.

– Ми смо спавали два корака једно од другог?

– Пошто смо преноћили заједно поред истог грма, мораћеш ме узети за жену – рекла је и ставила цвијет на усне.

Четредесет године послџе, опет један мој, овај пут други пријатељ ми предложи да одемо у Градишку. Успут има један добар ресторан. Држи га наша земљакиња Валерија.

Валерија? Валерија? А, да, сјетих се и одмах пристадох. Цијело вече сам враћао слике: Магла! Овце! Њено лице. Кристална кап на њему. Гак гаврана. А онда, како овце пасу маглу. Док су се слике смјењивале, дрхтао сам.

Успут док смо се возили размишљао сам о једном запису Адама Загајевског. Не треба посјећивати градове чија је тежина у нашем памћењу масивна као стијена. Не треба то чинити једноставно зато што кад остаримо нисмо сигурно шта треба да урадимо са доживљајима и нашим узбуђењима. Тако је и са људима за које те вежу неке чудесне, драге успомене. То више није дјевојчурак са плетеницама. То је сада нека дежмекаста баба, вјештачких зуба, која мирише на запршку.

Рекао сам возачу. Заустави. Зашто? Питао је.

Не желим да кварим своја сјећања.

Жељка Башановић Марковић
Београд

ЦЕЛЕБРИТИ

Лето најбрже преноси звуке и мирисе.

Преко пута се од јутрос савађају, неко изнад запржава пасуљ, низ улицу се осећа динстан лук и бећарац.

Само мириса кише, нигде. Припекло овог лета онако мушки.

Мене када би неко гледао, седим у гаћама и брусу. Ноге ми се цакле од лосиона за тело и сунчам се на тераси не већој од три квадрата. Али ко би мене гледао. Зна се да ја надгледам овај квартал.

Преко гелендера спуштам поглед на улицу. Управо креће расправа око паркинг места и сад ће то да потраје.

И што не иду ови људи на одморе, мора, села, него сви седе овде, не могу у тишини да се сунчам. Набили се у мале и загушљиве станове али само им је важно да су у главном граду.

На пример, ја бих отишла да имам куда, али немам.

Обожавам верске празнике тад сви оду негде, вуче их родна груди па се град за тили час испразни. Не могу ни да читам, баш је топло. Још пола сата па ћу на туширање.

Неко звони на интерфон, махинално гледам у сат...

– Ко је? – питам.

Чекајући светлост

– Јесте ли ви она комшиница, што се сунча на тераси?

– Шта то тебе брига??? - падам у ватру - ваљда могу на својој тераси да радим шта ми је воља?!

– Комшинице, немојте се љутити, хтедох само да вам кажем да вас је неко сликао и данас сте на насловној страни дневних новина са веееликим насловом: “НЕСНОСНО ЛЕТО У ГРАДУ!”

Осмех ми озари читаво лице...

Добро да је неко и мене погледао. Спустих слушалицу интерфона кад доле никога више није било.

Поподне сам обишла све киоске упорно тражећи своју слику на насловној страни, али изгледа је сав тираж распродат. Није лако бити звезда.

Вратих се у свој стан неким уморним ногама и закорачих на терасу као на бину.

Запахнуше ме цигерице с белим луком и лупање шерпи као да ме позивају на бис.

Осетих се важном по први пут у животу!

Срећа је малецна ствар, једва стане у једно врело лето на периферији града.

Марија Алемпијевић
Лучани

РАТНИ КОЛАЧ

Било је пролеће 1999. На телевизији се неретко могао чути добро познати глас спикера који је опомињао:

– У случају опасности, отворите прозоре и врата и повуците се у најближе склониште.

Након прве испрекидане сирене, нисмо се упутили ка подруму куће која је била надомак могуће мете напада, већ као чергари, кренусмо пут оближњих брда у потрази за безбеднијим местом.

На леђима сам носила тежак ранац, преко нејаких руку, старо карирано ћебе, а око врата малу, лакирану торбицу, у њој адресар, пар укосница и сличице из жвака. Та торбица, мени тада десетогодишњакињи, представљала је ствар од драгоценог значаја. Нешто лично, а лако носиво, за разлику од лутки, књига и лопти које нисам имала снаге понети, и које су, на моју стрепњу, увек биле изложене ризику детонација и потреса.

У сутон, ходали бисмо по неколико сати тешким успоном, а с јутра бисмо се враћали истим добро утабаним стазама. И негде, пред сам тренутак отварања панораме нашег крајолика, памтим моју бабу, како се окреће у правцу допирања проламања црквених звона, а потом се веома спорим покретима крсти, као да ће Бог тако имати више времена да је угледа и ослушне њене молитве.

Чекајући светлост

– Прекрсти се и ти, хајде!

– Шта да кажем? - упитах је тихо.

– Кажи, дај Боже да нам је кућа ту где смо је оставили синоћ! - говорила је одсечно.

– Добро. Дај Боже да нам је кућа ту где смо је оставили синоћ! Тако? - промрмљах детиње несвесна изречене молитве.

– Е тако! - рекла би баба и несигурним корацима кренула споро, оклевајући да што више одужи тај тренутак, у који може закорачити у олакшање или очај, док сам јој ја нестрпљиво одмицала.

– Кров! Ено је кућа баба. Ту је! – трчала бих унатраг ка њој.

– Е, хвала Богу! - рекала би и гласно одахнула, а потом се поново окренула ка цркви и прекрстила се, али овај пут три пута брзо, не умејући да сакрије еуфорију, велику захвалност и жељу да што пре похрли ка свом дому, са надом да нанета штета неће бити великих размера.

После сваког већег потреса, скупљали би малтер и расута стакла, а баба и ја бисмо то време проводиле у дворишту. Она би седела испод старе јабуке и причала ми да је ово ништа наспрам ратова које је она преживела, како оних животних, тако и Другог светског, а ја бих скупљала гелере, зачуђено их посматрајући као какве изобличене нејасне комаде, праћене дозом мистерије од чега потичу, одакле су пали и шта заправо представљају.

– Види баба, овај је као птица нека! – махала бих гелером кроз ваздух.

Чекајући светлост

–Остави то, то је отровно! – говорила би она љутито, али узалуд. Била сам преокупирана овом интригантном појавом, разбацаном на сваком крају дворишта уз изговор:

–Али ја тако помажем!

Једног топлог пролећног дана, већи комад гелера усмртио је наш јоргован, који је живео деценију и по у ћошку лево од куће, баш у тренутку када је био начичкан безбројним тамно љубичастим цветићима, у зениту своје лепоте. Његово стабло је штрчало у небо, на пола пресечено оштрим гелером, заривеним у његову жилу куцавицу, а други део преврнут ка земљи, препун цвета, и у својој смрти је бајковито мирисао.

Од тада, више никада нисам дотакла гелере.

– Обрала сам јоргован и распоредила цвеће у више букета увијених у новине. Један ставих на сто, крај отвореног прозора, у кући коју у сутону остависмо празну, други на камену чесму у дворшту испод старе јабуке, а трећи понех са собом.

– Где си понела то цвеће? Шта ће ти то дете? – срдила се мајка, а и она као да је наслућивала коме је намењено, прећутно прижељкивајући исто.

– Онако, лепо је! – промрмљах тихо.

Свеког предвечерја у исто време, кретали бисмо пут празне улице, крај пустих кућа кроз које дува промаја, и кроз тишину и свирепи страх, да се нећемо довољно одмаћи пре испрекиданог звука, или пак да последњи пут видимо наше куће са ружичастим крововима, на којима као какви уморни

Чекајући светлост

стражари, куте постројени голубови и шаљу нам поздраве својом успореном мимиком.

И тада угледах сусетку Зору, која је живела у осамљеној кући на крају улице, како се назире кроз полуотворен призор и довикује скоро претећим гласом:

– Испекла сам штрудлу, немој да нисте свратили, наљутићу се!

– Нема смисла, сваки дан Зоро! - рекла би тихо мајка.

– Хајдете под летњиковац! - категорична је била Зора.

И тога дана, као и сваког другог, негде у касно после подне, Зора би раздрагано износила плех неначете штрудле која се још врела пушила испод кариране крпе. Онда би је спустила на средину стола, опрезно да се не опече, и док би секла, комад по комад, један згрчени смешак дрхтао би јој на крају усне. То су били кратки тренуци свести, да нисмо сами у улици, у месту, у овом суровом страдању, и већ уз други-трећи залогај, потпуно би нестајао осећај горчине. Пар минута комшијског разговора уз тон и гестикалацију који одају утисак нормалности и смирености, али пак уз теме супротне нормалном животу:

– Синоћ нису гађали. Добро смо прошли! - рече отац.

– Нису, хвала Богу! Зна ли се шта вечерас планирају? – рекла би Зора лако и једноставно, као да нам припремају план вечерњег изласка.

Чекајући светлост

– Саша је при војсци, он зна. Рекоше мислим Ужице. Близу! – мајка беспомоћно слеже раменима.

– Е Зоро, сваки пут нас почистиш пред пут! - промрмља баба преко залогаја.

– Много сам вас почестила! То вам је ратни колач! Не раде продавнице, а и кад раде празне су, али у свакој ситуацији има брашна и џема и шачице разговора, па је свима лакше.

И већ би крваво сунце напола вирело иза брда, тишина би око нас дрхтала у страху да не постане замењена испрекиданим урликом, ми бисмо се полако одмицали од стола, под дрвеним летњиковцем, око чијих стубова су се испреплетале руже пузавице и шириле мирис који је подсећао на мир.

– Пожури, треба нам времена стићи до брда! Мрак се спушта! - рекао би строго отац - треба и Зора својим путем да иде и она да се склања, касно је!

Спустила сам букет јоргована у теглу на крају стола и сусрела се са питомим погледом драге жене. У њеним очима је нешто задрхтало, а само неки минут пре, заборавили смо, и она, и ми онај терет коме не назиремо крај. Њен поглед као да нас жели задржати, усне су неме, тело непомично. Недуго потом се трже, па откину комад још топле штрудле и тутну ми у руке:

– Узми! За успут!

– Нека, не мораш! - промуцах стидљиво.

– Ама узми! – гласно понови.

Похитала сам брзим кораком у намери да их сустигнем, док ми се у рукама и низ образе сливао

Чекајући светлост

топао џем од шљива и лепо прсте. Након треће кривине, као по неком неписаном правилу, зачуо се испрекидани звук, за који нисам марила у оној мери у којој би ми деловао рогобатно и плашио ме, да ми у тим тренуцима уста нису била пуна слатког залагаја.

Душан Мијајловић Адски
Ниш

НИЈЕ ЛАКО ПОБЕЋИ ОД СВЕТА

Живот није тајна. Загонетка - и јесте и није. Црно – бели, никако! Да је шарена лажа, могао бих да потпишем – размишља Сава посматрајући огромну крошњу ораха.

Тако он, већ неколико дана, седи на веранди и размишља о свему и свачему. Данас му се нешто прохтело да размишља о животу моћних и немоћних људи. Дуго се колебао у коју групу себе да сврста. Онда се обратио слетелој птици на грану дуда, а који је био недалеко од ораха:

– Перо, мислим да је мени припала средина. Таман посла да је златна.

За Саву је сваки детлић био – Пера. Један га је од њих будио сваког јутра око шест сати. Ударао је тако снажно у гране ораха а који је био склон паду.

– Нека орах одживи свој век, природна смрт је од Бога дата – одлучио је домаћин једног новембарског дана.

Сави мисао прекида звук мобилног телефона. У том тренутку на највишу грану ораха слете кос.

Сава жури да заврши разговор. Био је од оних ретких људи којима је мобилни телефон био нужда а не драга ствар. Због фотографије, купио је паметан телефон са добром резолуцијом. Често га је заборављао, најчешће у кафани.

Чекајући светлост

– Кад је толико паметан што се сам не врати кући као Леси. Замислите, пријатељи, ову антирекламу: Леси није имала паметан телефон, зато се сама вратила кући.

– Због којих се све глупости људи не позивају - помисли Сава кад заврши разговор.

Погледа да ли је гост још увек на грани. У истом тренутку птица се огласи. Сава јој одговори сличним звиждуком. И тако сваког дана, једном кос, једном Сава зазвжди - као да се разговарају. Изазван или почастован, кос изненада почиње да пева. Сава не зна да ли пева њему или својој драгани скривеној у шуми изнад куће. Кад кос заврши с песмом, домаћин не тапше, зато биралим речима хвали извођача дивне мелодије. Једном је комшија затекао Саву како хвали птицу, и већ је сутрадан, за чашицу – две ракије причао свом комшији:

–Пошандрцао у граду, па мисли да овде може да нађе лека. Еј, прича човек са птицом као да је она чељаде.

– А да није покушао да полети за њом?! – шали се комшиница.

– Сипај још једну ... па да ти и о томе причам.

И тако, Сава неколико дана би тема сељанима. Неком је пало на памет да причу прошири тако што уверљиво описао како се Сава попео на дуд и покушао да полети. Исход – поломио је два ребра. Приповедач је подвукао да је то чуо од комшије Две – Три И Квит. Да, то је био надимак човека који се никад није трезнио.

Чекајући светлост

Кос је нагло одлетео с гране. Није га уплашио домаћин већ крик неке жене. Сава осети како му се чело ороси знојем. Знао је шта то значи. Крик или лелек у полупразном селу делује сабласније него уобичајено. Било ко да је умро или настрадао, он је морао међу тај свет који му је одавно постао стран. Затекао се ту где је, а ред је, ред. Чуо је од госпође С. да је поломио два ребра. Могао је ту лаж да злоупотреби, али, знао је да у тако нешто нико није поверовао док је доносиоцу вести климао главом.

Бежао је на дедовину због градског света који му је постао досадан и некако све више безличан. Сељани су слични, ипак, њих је могао да избегава. Кад је баксуз, увек га неки случај угура у то јато. Није журио да дозна чији ће укућани носити црнину. Овог пута, загладан у огромну крошњу црно-белог дуда, а коју су красили полузрели гроздови, поче да размишља о највећој, можда јединој правој загонетки у људском животу:

– Смрт! Шта је она уистину. Кажу: Бог је један. Плаше нас, нас је много, радо се помињу милијарде. Ако је Бог један, како ће своје толико стадо контролисати. Сви у природи поштују ред – човек жели хаос. Све би то двоножно створење да понизи, своју врсту посебно. Све због новца и славе, оног што му је ђаво подметнуо.

Сава прекида мисао. Прилази му комшија Две – Три И Квит. Мада се никад не трезни, држи се неких својих манира. Накашљава се. Сава подиже главу. Ракије за госта има, али, зна да ће од њега чути вест у вези са криком и трне. Није му свеједно

Чекајући светлост

да ли је настрадао неко из фамилије или комшилука. Али, алкохоличар зна да околише:

– Батке, морам да ти кажем, чуде се сељаци и кажу: Види будале, на дуду му родило грожђе. Нека згубидановић посади врбу, па нека му на врби роди грожђе.

Саву љути реч – згубидановић. Има четредест година радног стажа, у животу само мечку није водио. Сад, кад је пензионер, кажу да је – згубидановић. И то они, који су своје њиве запарложили. Не коментарише оно што је чуо – одлази по ракију.

– Знао сам ја да ће Жабац, кад-тад да убије оног што му она мозак попи.

Сава зна ко је Жабац. И ко је Онај што му Она мозак попи, али, ћути.

– Чуо си лелек. Сипај још једну па да наставим где сам стао.

Домаћин сипа ракију госту и себи. Док сипа ракију размишља о свом баксузлуку.

– Дошао сам у невреме. Ух, шта ме сад све чека. Није лако побећи од света – помисли гедајући у госта са умашћеном косом.

– Батке, сипај још једну па да идем да нам купим свеће. Ако немаш неку црну крпу, само кажи, набавићу ти.

Сава госту несвесно даје флашу. Од његовог бекстава из града остаће само једна мучнина више. Погледа у дуд, а онда примети лепе полузреле гроздове како висе са дудових грана. Кисело се

Чекајући светлост

осмехну. Ето, тај диван призор, неком служи за подсмех.

У том се тренутку огласи полицијска сирена. Гост устаде, сам себи брзо напуни чашицу, испразни је и отрча ка месту злочина.

Радмила В. Стојановић
Зрењанин

САН И ЈАВА КРАТКЕ ПРОЗЕ

Најпознатија најкраћа прича је оглас, на салвету прибележен пером нобеловца и новинара: „На продају, ципелице за бебу, неношене!“ Писцу у свакодневном вежбању акробатских могућности пера, навире бескрај огласнопрозних аналогија. Бележница његова открива: „За изнајмљивање и игру, буре из заоставштине књижевнице из Земуна.“ Стева Краљ на Твитеру пише савременију кратку прозу: „Освануло је јутро. Председник је... М. П.“

Седећи у сјајно дизајнираној, кожној фотељи „До“ наш писац, библиотекар је непланирано заспао. Уснио је да је због лошег писања осуђен на смрт. Вапај очаја га је преплавио. Крик незнађа га је пробудио. У мраку библиотеке је и даље мислио да чека извршење смртне казне. Сети се да је његов кум студирао са управником Проклете авлије. Сигурно има излаза. Написаће захтев за помиловање. Писаће боље. Онако како је наш нобеловац саветовао писца, који се оклизнуо и пао са Бранковог моста. Заспа поново уснувши. Јавише му преиначење смртне казне у доживотну, уз забрану писања, која је за њега била врста духовне смрти. Магличаст колоплет јаве и сна црпио му је елан витал.

Чекајући светлост

Чежњу је хранио мисленим писањем и тако свраб скрибоманије лечио. О оглас-прозама помисли како су бестелесно немогуће. Дограђују се у умној радионици, оживотворене јавом читаочевог искуства..

УПИТАНОСТ ИЗМЕЂУ СНА И ЈАВЕ

УПИТАНОСТ ИЗМЕЂУ СНА И ЈАВЕ

Организујући и ове године традиционални конкурс поезије библиотека “Бранко Радичевић” у Житишту потврђује вредност књиге, славећи и поштујући лепу писану реч. А сви знамо колика је и каква национална и европска вредност српске поезије, од првих средњовековних рукописа до значајних савремених антологија. То је само разлог да више од пет стотина радова које је на своју адресу примила библиотека у Житишту сагледамо као један леп антолошки избор.

Требало је уложити много труда, још више пажње и стрпљења над сваким стихом да прво сачинимо избор од педесетак песама, а да тек затим за награду издвојимо четири. Што је најважније подвукли бисмо песничко занесењаштво и лепу упорност – и када су у питању садржаји и када су у питању форме. А подвукли бисмо да се, што се

Чекајући светлост

садржаја тиче, поезија пристигла у Житиште најчешће задржава на вредности живота, на љубав и родољубље, а карактерише је са једне стране лиризам, а са друге фина мисаоност. То се да видети у поступцима већине аутора и када је у питању класична форма стихова и када модерно писање, од пастела и сонета до анаграма и акростиха. Поједини стихови на моменте делују очаравајуће. После више ишчитавања одвојили смо четири песме:

У мојим рукама (шифра: БАРД)
Већ је на вратима (шифра: АРГОНАУТ)
Кофер (шифра: ЕНЦИ)
Поздрав са Суматре (трећи део; шифра: ФРЕЈА68)

Између њих смо се зауставили на наслову: *У мојим рукама*, која се истиче и својом уметничком вредношћу на посебан начин. Код ове песме имамо модеран приступ, пред читаоца се отварају fine исповести, истичући мистичну димензију протока времена.

Такође од великог избора од преко пет стотина песама издвојили смо, уз четири наведене, још четрдесетак које предлажемо да организатори, заједно са жиријем, похвале и штампају у засебном зборнику, мада лично мислим да би уз један напор библиотеке (на крају крајева, по мери вере и веровања у поезију песника који су се уписали у овај несвакидашњи турнир лепе писане речи) могли бити објављени сви аутори са по једном песмом. Био би то издавачки подухват заиста за похвалу, а

Чекајући светлост

организатори би тако наградили све песничке душе. Баш као што стоји у стиху “Јер Човек је време без времена”. За сва времена.

Ето, имамо пред собом право песничко успеније, између сна и јаве. Песници су отворили врата и прозоре своје душе, призивајући нас на лепо и узбудљиво путовање. По свему судећи и свакако – несвакидашње и непоновљиво.

Са поштовањем према организаторима и учесницима.

др Славомир Гвозденовић, књижевник

Тања Милутиновић
Београд

У МОЈИМ РУКАМА

Мој кофер је стар
Али још служи
Има стару фасаду
Ја се не буним
На десној страни кофера
Су врата
На левој страни кофера
Је прозор
На прозору старе хеклане завесе
Између њега и врата
Поштанско сандуче
Свака кућа мора да га има
Па и ова моја у коферу
Мој кофер је стар
Али чува лепоту
Које имају личне драгоцене ствари
У њему су
Полица са књигама
Креденац успомена
Кревет ноћобдија
Папуча пепељугина
Мрве од доручка
Шерпа са туфнама
Замагљено огледало
Подвезица љубавничка
Куда ћу шта ћу

Чекајући светлост

Где ћу из тог кофера
Он је моја кућа
Он је моја душа
Где сам све залутала
Са њиме под скутима
Где сам сада
У њему
Он у мојим рукама

**Светлана Пешић
Власотинце**

ВЕЋ ЈЕ НА ВРАТИМА

Слутим је, мада још невидљива,
Лукаво огрнута шареним летом,
Скрива се у лишћу мирисних ива,
Не одајући се ни гласом, ни кретом.

Али ја је осећам, притајену, близу,
Кроз хладноћу ветра, у ока маглини;
Одају је снови, што сву ноћ гризу
По месечевој сребрној нутрини.

Обресе јој назрем, о, страшнога трена,
Кад се речи, одједном, тако саме сложе
Да на стих падне Црне Госпе сена.

Кошчата, вечна, провалиће у песму
Што срцем храних и напајам росом
И немилосрдно завитлаће косом...

**Анђелија Видрић
Зрењанин**

КОФЕР

Имам један кофер, пун је слика,
носим га са собом често.
Не, нисам сликар,
тек, понекада освежим боје,
не дам их времену.
И један облак је у њему,
парче сунца и три звездице.
Не, нисам сањар,
тек, понекада дохватим дугу,
не дам је кишама.
Имам и два крила, моћна, најлепша,
у њима снагу за висине.
Не, нисам птица,
тек, понекада пожелим лет,
не дам се тугама.
Имам једно срце, пуно љубави,
отварам га често, пречесто.
Не, нисам од јуче,
тек, понекад заборавим истину...

Тања Ђурђевић
Велико Градиште

ПОЗДРАВ СА СУМАТРЕ

Ако ватра из твоје руке
не дода мојој ломачи пламен,
огњени обруч залудном гори –
опећи ме неће. Ни змај да бљује.
Са длана дувам ватрене трице
самообмани склоне.
Мисле спалити камен.
И китица слабуњаве кише
ко света ме водица шкروпи. Ил' пљује.

И нека лимени добоши јекћу.
И нек' боли корак. Корачам исто.
И нека стопама прљам. Тек ћу.
Кад у мени је све твоје чисто.

Ако бакља из твоје руке
не дода мојој ломачи пламен
горећу залуд, постаћу лава
па опет онај прослављен камен,
моју ће јару бездан да сатре.
На длану ме пеку писмо и глава,
кажу: Поздрав са Суматре. Ватре.

Тања Ђурђевић
Велико Градиште

УПУТСТВО О НАМА

Постаје касно. Међу споменицама
чаме занемарена одликовања,
заборављено упутство у скицама
и умукло звонце. Тишина одзвања.

Границе мењају ћуд. Постаје тесно.
Заостајемо, обескриљена птица
у нама, подешена на неподесно
зја у чекаоницама подстаница.

Постаје хладно. Јал лед, јал глеђ
у крхотинама, за сејаче уздисаја,
и изневерена очекивања међ
додирима огреботине и сјаја.

Весна Радовић
Београд

МИЛОСТ ВЕЛИКЕ КИШЕ

Подари милости, кишо и десну руку пружи!
Какав је ово хаос што око нас кружи?

Какво сам ја то биће рођено у прошлом веку,
Што се наивно клело у лукаву реку?

И каква ми је мајка, ко ли су њени преци?
Кунем те једним животом, велика кишо, реци!

Где ли је она сада на овом страшном суду?
Помилиј, велика кишо, твоје дете у чуду!

Опери моје лице, покваси суве усне,
Пре, но што загрми и са небеса пљусне!

Можда сам само искра нечије блудне ноћи,
Што је сишла на земљу, на час, да преноћи?

Која је живела кратко, ко капља што се котрља,
Иза које ће остати, на цести, само мрља!

Дајем ти кључеве срца, велика јесења кишо,
Док неко други није, изненада пришо!

Узми ме, велика кишо, у име Луне и крста,
Још мало крви имам у три дрхтава прста!

**Бранислава Бранка Станисављев
Зрењанин**

ЗАВИЧАЈ

Ужелим се свога неба
Велебитом док се спаја,
Капеле и Пљешевице,
завичајног загрљаја.

Ужелим се бистрих ријека,
Лике, Крке и Отуће
и Зрмање и Динаре
и пута до родне куће.

Соколова, моћних тица
над Лукама што надљећу,
ужелим се драгих лица
које више видјет нећу.

Бистрих врела и извора
са којих смо воду пили,
и тратине на сред села
ђе смо некад сретни били.

Испод пеке златног крува
и пекмеца од шипака,
личке базе и паленте
и бакиних уштипака.

Чекајући светлост

Боже ал` ме жеља вуче,
сваког дана све је јача,
да загрлим свако село
у близини мог Грачаца.

Па да уђем у Светињу
ђе се драгом Богу моли,
отишли смо у свијет бијели
завичај нам душу боли.

Чекајући светлост

**Јована Симић
Нови Београд**

ЋИРИЛИЧНА БРОЈАНИЦА

Господе помилуј, Господе помилуј, Господе помилуј

Апостолским Аманетом

Благословени Били Богобојажљиви и Богоугодни
Верујући Васколике Византијске Васељене.

Голијате Гонимо Гневне

Домишљаатошћу Давидовом и

Ђорђевићим Ђогатом.

Евин Егзил – Епилог Екуменистичке Ерудиције –

Животородну Жилу Жигоса,

Завади Зилоте и Заповести. Зато

Иштемо: "Источнице, Истину Источи!"

Јер Јеванђеља Јемче: Једино Једини Јест!

Крстом и Кандилом

Лажни Лик Ловимо

Људске Љуске Љуштећи.

Ми, Мирјани, Миропомазани, Мошти Молимо:

Нек Недостојни Немушти

Њим

Обоже се!

Постом Подвижничким, Путем Прегалачким

Приводимо

Расколнике и Развратнике Разуму. Решењем

Соломонским, Светогорски

Табор Тропрсти,

Ђеле-кулом

Чекајући светлост

Усекован, Умаче Унијаћењу,
Фалангама Фарисејским,
Хордама и Химерама. Христу Ходочастимо,
Цару Цариградском Целивамо
Чело Часно и Чекамо
Целатски Цилит и
Шејтановог Шегрта Шизматички Шестоперац.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу и сада и увек и у
векове векова. Амин

**Неранца Нена Костић
Мосна**

ЧЕКАЈ МЕ

Лутајућа срца тек су с уходом
разменила ноћ.
Светови се нису потрошили,
Петар ти још није дао прозивно име.
Иако је Јордан река из ока давно потекла,
сонг срца мог
за октаву је увек био виши.
Иако су бацали камење на бунт спалминог звона,
песма те сачувала у дворјанској свити.
Јер, ти си одувек био мој мали господин,
брат по лажи.
Где год ишли, сачекај ме на капији истине.
Реци,
ја њу најбоље знам, доћи ће сигурно.
Јесте да сам колевку запалио
и опсовао мати.
Јесте да сам се због ње потукао,
па је завадио потом с ђаволом.
Јесте да је била на инфузији,
ту ноћ кад сам се женио.
Измешао сам своју крв са њом!
И, рекла ми је једном,
Кад те сви издају, река Јордан ће усахнути и сузе
свете.

Чекајући светлост

А ја ћу и тад веровати пророчанству неба,
Једном је довољно волети
за све будуће грехове.

Вук Лакићевић
Лозница

МИДТЕАТАР

Канџе у зделу,
вукућ за обећану глобу,
о давно оном треба
за сталну коб,
кад зађе пред сцену.

При хватима
О корак да зину.
Увод у мидтеатар,
распуштање на блеснију годину
одјахале су за рубље своје,
по казању су среле љубе,
слобито загрена сем гуске,
прцкаво баш кроз зубе,
да после можда с трема сцене виси.

Непостојне грлицу за кут
враћа себи груди,
увећана живота гледано служе
тај пети што зноји се
кроз оквир здено жали прост
гласак на челу,
око пулса везивног плаха,
ни видевши изнад врбе
уз врат сврбе му по вени.

Витомир Стевановић
Добој, БиХ

ЗАДУЖБИНЕ

Још у мени живи жеља стара
Да ослушнем звона са Дечана
Задужбине два српска владара
Цар Душана и краља Стефана.

Из Дечана душа би ми хтјела
До Призрена да ме воде пути
Ту са храма Светих Арханђела
Волио бих гласна звона чути.

Да у Пећи гдје Бистрица ријека
Од радости останем без даха
Ту је црква из тринестог вијека
Маузолеј српских патријарха.

И још једном за живота желим
Грачаницу да ми очи виде
Уз молитву да оставим цјелив
На икону Свете Симониде.

Да обиђем још у Ораховцу
Цркву Светих Козме и Дамјана
И Зочиште и Велику Хочу
Прелијепу Бањску крај Звечана.

Чекајући светлост

Према врелу у порти Зочишта
Да ми нога барем једном крочи
Љековиту воду с изворишта
Да захватим и умијем очи.

Ја и данас молим драгог Бога
Ове жеље да ми се остваре
Да обиђем за живота свога
По Космету манастире старе.

Весна Јосиповић
Београд

ПРЕТВОРИ МЕ У ЦВЕТ

Молим те
Претвори ме у цвет
У нежност
У латице правилне
Скромне
Од боја најлепших изаткане
Повезане складне
Претвори ме у
Биљку неприметну
Скривену
Али праву
Мирисну
Истинску
Да одражавам
Смисао
Лепоту
Предивну слику
Створитеља.

Чекајући светлост

**Мило Радов
Подгорица, Црна Гора**

БОСОНОГА

Најлепша планина
у сваком сну ти.
Пећ, па пећ. Па њина.
А језеро слуги.

Вид далек. Гори.
Пут тамо тече.
Са стране изгори
од којих утече.

А ноћ, и горе црне,
љубави још неназуте,
зову те. И обрне
свака прошла година у те.

Павле Зељић
Липнички Шор

РЕЧИ У СМОЛИ

ко у старини призивам смешљиву лакоћу:
гнев ми певај и тако даље,
јер сва пророчанства су се испунила;
смехотресни лута озебли дим по ивичњацима,
као по леденим чиодама.
од целог града биће један гроб.
суморна сапутнице, ископаше ти очи.
урођено ти одвајање у малим длановима,
што пљуште као капи кише по
вечерњим улицама од натрулог лишћа.
а видим већ како сви ће изгледати кад остаре.
како ли је допуштено
то отворено небо – од пламена плаво?
уздати се у њега
и пливати као водена стрела
међу течним облацима
напоследку: живети за једно –
ни трунку више но
за једно умрети.
али живети за све:
сопственим ништавилком
надвисити себе.

Радмила В. Стојановић
Зрењанин

БУДИ МИ ...

Хасан судбина Аничина,
Ивина љубав и Миличина,
Хамлетска глума Офелијина.
Настасјин штит кнеза Мишкина.

Кипријану Јустина, Ана Карењина,
Милена Кафкина, Дарка Мешина,
Рускиња, а не балерина Јесењина,
Усхићење Оњегина и Пушкина.

Светковина душе њене,
Пенелопине руке смерне,
У немогуће умрежене,
Одисејеве амор трилеме.

Лази Ленка надахнуће,
Симон Сартру поринуће.
Соња паду уздигнуће,
Родиону надахнуће.

Црњанском муза, миобиће,
Видино путописно откриће.
Николајева круна царска,
Александрина и хришћанска.

Чекајући светлост

Филипова Аурора,
Јоко Оно Џон Ленона,
Наполеон-Жозефина,
Парисова рат-суштина.

Од Тристана Изолдина,
Пут Омера Меримина,
Парисова и Хеленина,
Дунав јеси, бићу Дрина.

**Кристина Павловић Рајић
Земун Поље**

НА ПРАГУ

Је ли то стигло време
за "Жену на камену",
коју одложих на полицу
да сачека коју деценију?

Мом лику више не пријања
поглед искоса и заносна искра.
Из огледала збуњено ме гледа
на прагу старица.

У моју би кућу да се усели!
"Пакуј кофере!
Носи потпетице,
подвезице, корсете...
Треба ми простора
за вунене попке,
дубоке појасе и шалове."

Коректором бришем
сенке с лица,
прекривам пукотине
порцеланског тена.
Ајлајнер извлачим,
а кроз отворено око
гледа ме старица!
Затварам јој капак.

Чекајући светлост

Трепнем трипут
да одагнам траг.
Не прикрадај ми се,
вештичуријо!
У парампарчад ћу те!

**Ана Јовановић
Бор**

БЕЗИМЕНА

Ваздух мирише на љубав.
Непоновљиво ТИ
и неукротиво ЈА
саплићу се о оно
што је са друге стране усана.

Лажне истине
и истините лажи
се потиру.

Јутро удишем сећањима,
док укротиво ТИ
и поновљиво ЈА
гледају у оно
што следи после нас.

Глупо паметовање
и паметне глупости
сад се потиру.

Мирко Стикић
Нови Сад

ДЕЧАЧЕ МОЈ

Сада кад већ кроз живот јуриш
Као да ми нешто фали
Онај са слика где се смејеш и дуриш
Дечаче мој велики а мали

Али ти си већ одавно одрастао
И планове велике кујеш
Што - шта си већ измаштао
И снове бескрајне снујеш

Учио сам те да волиш
Да уздигнеш главу кад ти се плаче
Како да изгубљено преболиш
Мали мој велики дечаче

Данас ти је већ година тридесет
Богови су ми тебе даривали
Живот је да се живи, очев је савет
Дечаче мој велики а мали

Чекајући светлост

**Бранислава Турински Глорија
Зрењанин**

БИСЕР У ОКУ

Написах
Најтужнију
Песму.

Чита се
у
Очима.

**Ирена Бодић
Жабалъ**

ДРВО

Ружино дрво,
човек-дрво
израста из груди.
Корен, свака жила,
трнов преплет
срце обузима,
оно куца кроз стабло.
Својом крвљу храни
лист,цвет.
Човек, ружино дрво
удише-издише.
Дишемо једно.

Маја Палачковић
Бањалука

ПЕСМА БЕЗ ИМЕНА

Да ли да шапућем уз звуке капи
Кише што лице уморно кваси,
Да ли би чуо срце што вапи
Био та сламка што ће да спаси?

Да ли да говорим с жубором воде
Низводно нека путују речи,
Нека се тешки стихови роде
Док песма јечи, душа да клечи!?

Или да вриснем снагом оркана
И да ми песма добије име,
Дрхте планине и свака грана

Да се до црне земљице свине,
Да цео свемир осети немир
Који је расуо крилима лептир.

Крсто Вуковић
Будва

НЕСАНИЦА

Овај голуб на прозору, јутрос,
на тек једном устрепталом зраку сунца
У рану зору
Није очигледно писмоноша
Чак ни гладан није
Одбија
Мрвице остављене за
Неке друге птице, најављене навиком
Раније
Ваљда из поноса

Овај перјаник бијели
Кљуном у стакло не куца
Не помаже ми
Да разбистрим главу
Одагнам борбу јаве и
Продужетка сна
Све га има па час га нема
Ко залугала је, скидана
Мисао
Сјенка узнемирена

Ова оловна магла
Узнесена врховима
Орлов крш је можда походила
А сад је ко манита

Чекајући светлост

На испеглану вољу моју
На спавача згурена
Стрмоглаво сјурена
Овај опозвани долазак

Мртвом мору расута је шака свјеже соли
Свилен конач за рањену душу
Минут који самог себе растеже и прекида
Док напрегнута ноћна моћна тишина
Трајањем не заболи

Тумачи снијевања кажу
Вјесник је то наде
Надолазећи Глас
А ипак слутња и зебња кидишу снажно, упиру ко на
задње
У недостатку туђег времена хоће остатке моје
У одајама сненим пустим
Столиче казну и увиру спас.

**Неда Радосављевић
Јагодина**

НИСАМ ОВДЕ

Ја нисам више овде.
Одавно је све било просто
и имало смисла.
Ја већ дуго нисам овде,
Саплела сам се
и пала у сан.
Па шта?
И Сварог је у сну створио овај свет.
Само, Сварогово буђење
значило би крај света.
Моје не би имало ни близу
озбиљну последицу.
Једино мене нигде не би било.
Не би ме било више тамо.
А свакако већ дуго нисам овде.

Ева Ранчић
Пирот

„ВОСТАНИ СЕРБИЈЕ“

Гавран Сунчеву опну
Из очију кљује.
Просјак слеп од рођења
Исцелитеља снује.
Опсенар пара нит јаве.
„Востани Србије“ поју
Посечене главе.
На учмалом хоризонту
Пројављује се мисао
Коју је неко давно
Из умова наших избрисао.
Полако се рађа,
Такорећи мили
Да кроз векове
Очајем зацвили
Да у том ропцу
Што времена пара
Нестану гавран,слепи
Просјак и игре опсенара
Да остане само
Песма мртвих глава:
„Востани Србије
Давно си заспала“.

Драган Митић
Ниш

УЗ ТИХИ ПРИЗВУК ВЕЧНОСТИ

Моја ниета

И лепо сам те направио
од миришљавог дрвета
топлу на додир
заобљену и глатку
на свим тим љупким местима
увек спремну на миловања
ал' узе те пламен
жеље неке обичне
некога дана
па те саздах од глине
са свим тим облинама
и милим улегнућима
намењеним само мени
остани
говорио сам
а дозволио да те метну
у пећ живота врелог
ниси издржала
превише беше
унутра топлоте, а споља лошег света
који те у прах здроби
а ветар хладни однесе далеко
где те је неко
стек'о и стиснуо
у бели тврди камен

Чекајући светлост

без срца
зато сам те ноктима
полако
издубио из кремена
сада те ударци неће болети
сада се можеш
свим ватрама овог света
целог века само смејати
мислио сам, једино тако
ћеш личити на њу вечно лепу
и тепаћеш ми довека
непрестано се удварати
увек истим погледом
блажено шапутати нежности
спокојним уснама
уз тихи призыв вечности

**Славица Јовановић
Прњавор Мачвански**

СВЕ ДОК ВРЕМЕ ПРОТИЧЕ КРОЗ НАС

Све док време протиче кроз нас
и заврте се све разноојне чигре да донесу дан,
све док течемо мирним водама,
из даљине зачујеш; - Оче-наш ...
Бићемо бесмртници, бесребреници,
сустижемо време, ал и оно претекнуће нас.
Протиче нам време, али оно протиче кроз нас,
кроз наше вене, крвотоке,
кроз капљице наших извора,
само смо огледало у ком се огледа призма сунчевих
погледа ...

Све док време протиче кроз нас
и на самртној постељи блажени осмех старца,
на тек пристигло потомчеу наручју мајке, погледа,
и мирно оде тамо где су соларни небески панели
да бдије над временом постања,
све док кроз нас протичу сигнали,
утиснути трагови векова,
све док ико од нас буде удисао ваздух,
честице простора, бићемо стаклене кугле
и стаклене баште у којим се Сунце зором огледа.
Вода, Ваздух, Земља и разбуктала Ватра љубави,
светлост, звук и глас, надолазећих времена.
И јутарња роса наших суза и магла наших издисаја ...
Јер Човек је време без времена ...
Испреплетан мрежом - телепатија ..

Стефан Елезовић
Лопаре, Република Српска

ОВДЈЕ

Овдје сам тежак дан, случај кафкијански-
Заточеник дворца... блато на платини.
Живим због рата, живим без оца, живим за домовину
које се стидим.
Живим порођајне муке трећемиленијумске
(де)генерације.
Живим само од муке која дира кроз помрчину ове
буке;
Разгласа, прогласа и указа.
Признајем неминовност испаштања...
Пакао, то смо ми!
Добро сам док не гледам у друге,
Како се подвлаче, завлаче, саплићу...
Багра ми говори ко сам и како сам,
Чему припадам и шта ми припада,
а хоћу им рећи да су они моји
неснађени, тужни, плашљиви другови,
и да ми се то трагично гади.
Ту сам заточеник алтонски, што не излази из себе...
Пребивам свечано уличарски, јер говорим за улице
подијељене и именоване бригадама такозваних
армија.

**Братимир Петровић
Кладово**

ПЕСМА

Дечак је певао
Дечак је певао о богу
Дечак се захваљивао богу

Речи су биле
Хвала ти боже
Хвала ти боже на љубави
Хвала ти боже на срећи
Хвала ти боже на свему

Дечак је речи
понављао као молитву

Лице му је било
изобличено чудним изразом

Руке су му
биле згрчене

Поглед му је био
неприродан

Дечак је боловао
од синдрома West

Чекајући светлост

Дечак је певао о богу
деловао је искрено.

Дечак се захваљивао богу
На чему

Можда није разумео речи
које су излазиле из његових уста

А можда је знао
оно што у том тренутку
други нису знали
Други који су
уживали у својој
лепоти и спретности

Дечак је видео
у својој глави
сва зла овог света
и молио је бога
да друге не задесе

Дечак је певао о богу
Дечак се захваљивао богу
док су други
безбрижно пролазили поред њега.
Дечак је својом молитвом,
чувао њихову срећу!

Душан Пејаковић
Подгорица, Црна Гора

ПОХОТЉИВА БАНАЛНОСТ

Похотљива начела баналности
утиру несхватљивом пут.
Прилике бјеже пред сном,
јава пред непопустљивом
браном догме реализма.

Скоро као кад покушаш
голим рукама ухватити дим.
Честице твог бића се,
у хаосу насталог судара,
не разликују много
од остатка безобличне масе.

Прашина сада црним, тамним велом
прекрива оно што је требало бити истином.
Немогућност проходности
у дубини душе распирује стари жар.

Замисли су отпловиле немирним водама
до неких сигурнијих лука,
а чувари луче метафизичког
разбашкарено дочекују нове
и непрекинуте походе развратљивости.

Чекајући светлост

Шта је још преостало?
Сведеност на пуки чин удисаја,
згуснутих између заглушујућих
тактова доминирајућег метронома.
Једно испадање из ритма,
и то је крај.

Славко Мали
Прокупље

ОРГУЉЕ ПОД СИВИМ ОБЛАЦИМА

Кад осетиш да ме нема
а то мора доћи
као што дође страх усред ноћи
Иди нађи што већу ливаду
на којој нема ничег
осим мора прецветалих маслачака
седи и чекај ветар.
Он мора доћи,
баш као што сам ја морао отићи.
Кад летња вејавица заслепи ти очи
и одува све маслачке
остаће само безброј цевчица,
оргуља под сувим облацима
на којима ће реквијем засвирати ветар
Један ће мали “падобранац”
слетети на твој длан.
Спусти га у гнездо ласте
тамо на ниске греде, где коњ вечно живи
И кад дођеш опет следећи пут
нећеш га наћи.
Јер ласте ће нестати некуд
и чућеш само зиме дах
осетити топлину коња
и нечујне самоће страх.

Саша М. Угринић
Велика Плана

ОГЊЕНА

Буди као ватра –
Нека гори
само нека гори
Из ње ништа прљаво
Из ње упад у светлост
непојамно свеимено
Трбушни плес
илуминираних конкубина
зачудна веселост суђаја

Само нека гори
мимиком скитњом
усхитом
ко смешак мултиверзума
електрицитетним
реченицама
међу непцима пречица

У букет плам
топи се ам

Само нека гори
несвест у свест
мајсторија балерина
на леду бивших уздаха
Нека плави

Чекајући светлост

на врховима румених
застава
одижућег ветра
Нека гори
унутра и около
из свог унутарњег
стреловита
плодоносна

Има ватри
од којих нестају људи
огњишта ловишта
а то ова није
То је демон ватре
што се кити њеним
светлуцавим покретима

Зато
буди ватра
свесна
своје галопирајуће моћи

Буди варница
у гибу потенција
док скидаш прашину
са неманифестованих идеја
жељних да се роде
пре него капну
са крила феникса
док гре
у свој нови лет

Чекајући светлост

Разгори изгори
Из свог пепела дигни се
Запонушај у ултраљубичастом
Замириши у аквамарину
Па се успни
избрисаним спиралама
своје небеске
генетске шифре

Мораћеш да се ознојиш
Мораћеш да крвариш
Мораћеш да изгориш
Зато гори
гори и љуби
својим сјајем

...

Нека гори
Само нека гори
тај пламен-плам
До рубова
До центра

**Јована Аксентијевић
Баре, Кнић**

ПЛЕН

И корак напред
И поглед иза
Делују просто
Тако изблиза
А у сред ноћи
Неба тамног тена
Ти имаш лик
И поглед плена.

Прст је на челу
Стани и крени
Кажеш: „Мало је свега
Ма премало мени!
Да бар процветам
Па макар тог трена
Мој одраз лично
На одраз плена.“

Окренеш педалу
Метар си ближи
Прескочи степеник
Фртаљ си нижи
Већ кунеш себе-
Свој горди ген:
„Ех камо среће
Да нисам плен.“

Чекајући светлост

Склопи два ока
Што звезде множе
Сакриј тај печат
Тик испод коже
Где душа ти говори
Да нема тог новца
Да окитиш себе
Орденем ловца.

Кожу ти јежи
Камена студ
Питаш се је ли
Доста твој труд
Стварност те прати
У корак још дуго:
„Не, не можеш бити
И једно и друго!“

„Обуздај жеље!“
Душа ти виче
Шта она каже
Кога се тиче
Покидај ланац
Ковани крут
Ниси ти бирао
Трновит пут.

Чекајући светлост

Боје се дланови
Месечевим прахом
Шапућеш опет
Тим плитким дахом
Гле - на сред друма
Срећан си - снен.
Спаваш к'о ловац
Тек будан си плен.

Нађа Бранков
Вршац

ТЕСЛА

На земљи, где стабла саде
Небогледци
Ослоњени на стење и камење,
Цвет никао.
У црномантији оца њихан
Из Смиљана, смиље.

Трагао за својом звездом
Од Лике до Америке
Одигитрија га океаном водила
Род Српски, Космосом, да запише
Корен за Небо увеже

Било му судбе Прометеја жао
И он би људима ватру дао
Чудио се шкртоме Зевсу.

Он, потомак Перуна
У дослуху са Илијом Светим
Светлост га, вавек пратила
У његовом се бићу, струја, домаћила
Хиљаду ватри га сунцозаласком грејало
У бесаним ноћима, мисао је кометом искрио
Лествице до Свода ткао, скривнице откривао
У заносу је, велик, корачао
Ритмом торнада, живот плесао.

Чекајући светлост

Научник - поета!
У сјају сјаја, Преображена Христа спознао
Нашао блист у честици црној
Желео да нас у луч обуче
И крила нам нестала врати
Да земља Сунце буде!

Целио га миомир руже
Волела чедно, голубица бела.
Сонате муња, симфоније грома,
Дланом је збирао
Рибарском мрежом трепет ловио
Из свемирских га јама бунарио
Ратник, ватроплетом оружан ...

Живот је трагање и трагање живот
Од Лике до Америке
Да Лику оличи
Род Српски, Космосом, запише
Корен за Небо увеже
Потомак Перуна
У дослуху са Илијом Светим
Из Смиљана, смиље
У науци поета
Тесла, победно, Селеном шета!

**Драгиња Миловић
Зрењанин**

ИНСОМНИЈА

Инсомнија...
Полако и тихо убија.
Покида сваку нерв у телу,
обузме те целу...
Очи као у буљине сове,
сан никако да се дозове.
Зора...
Полако улази светлост са прозора.
Само сат тутњи у соби.
И што би,
можда,
заспала,
време губила...
Какав сарказам.
То само ја знам
себе да тешим,
а сигурно негде грешим
кад тако не спавам.
Бога дозивам
да ми помогне.
Неће.
Изгледа сам му се
много замерила.

**протојереј Александар Брашанац
Каћ**

МЕТНИ МЕ КО ПЕЧАТ НА СРЦЕ СВОЈЕ

Назад не могу, а овде те нема
за тобом душа и даље поје,
из живог ребра говори Ева
Метни ме ко печат на срце своје.

Да бејаш стрпљив бар мало
данас би стај'о уз раме твоје,
ново Сунце за нас би сјало
Метни ме ко печат на срце своје.

Иза аниме скриваш се чиста
слична деци што зведе броје,
без тебе ко Црква без Христа
Метни ме ко печат на срце своје.

Изађи ко стварност из мене
живи су само они који постоје,
на згаришту маште, лице жене
Метни ме ко печат на срце своје.

Ко сестра верна, брижна ко мати
доказ истине у љубави то је
Умрем ли? Ти ћеш ме звати
Метни ме ко печат на срце своје.

Чекајући светлост

Душа ти цвета у саду мира
плетнице милују
груди моје,
појавом лепша од Јерусалима
Метни ме ко печат на срце своје.

Кад сенке оду у шапату снова
стада ће жедна студенци да поје,
на кладенцу Рахиља грли Јакова
Метни ме ко печат на срце своје.

Дан је један ко хиљаде љета
вечност најављују небеске боје,
невеста чиста на свадби јагњета
Метни ме ко печат на срце своје.

Милан Н. Кузмић
Добој, Република Српска

СВЕТА У МОДРОМ СЛУ

Када над Србијом зашуми анђелов лет
небо мелемом сазда
ваљевски „свети цвијет“.
То је завјет између Срба, Бога и неба
и да се “свети цвијет“ чува
до последње коре хљеба.
Николајеве сузе пророчке болом прокапаше
када ваљевску у модри сан потопише.
Јесу је потопили али нису је угушили
још увијек СВЕТА србством дише.

У модрини, погашене свијеће утихнутих опијела
а ријека злоносица невидљиве нити расплела.
Потопљене иконе, бруји водена свила
прекршеним завјетом ваљевску Грачаницу обавила.
На олтару, ноте ледене воде сликају вијекове
нуде српству развалине и неке нове зле токове.
Њене ране претворене у ожилке безнађа
да ли се из свирепог почетка свиреп крај рађа?
Не! То су казне од крика утихнуле молитве
и јеке шапата, мученички изречене клетве.

На ударју вјере спасење Срба почива
а вјечна смрт за издајнике
у јересу се скрива!
Када жежене молитве из ужарених

Чекајући светлост

србских срца небу заплоче
лет анђела разбиће
тмину издаје и злокапне окове.
Снагом Бога, у молитви анђела
и поју рајских птица
испливаће, небом надахнута,
жива, ваљевска Грачаница.

**Мира Ракановић
Павлиш**

КИША

Киша сам

Путујемо
Облак и ја

За мирисом твојим
Скривеним

Код тебе су
Кључеви
Топлих руку

Расплетеница моје
Плетенице

И бајке за моје груди
Чежњиве

Наслони се на мој
Осмех

И открићеш тајну мојих
Трепавица

На којима ноће
Птице осакаћене

Чекајући светлост

Које ће у невидику
Прхнути
Уђеш ли у мој дан

Киша сам
Поислим оком
Тражим те

**Милорад Бибин
Зрењанин**

СТОЈИМ ИСПРЕД ИКОНЕ СВЕТЕ ПЕТКЕ...
(акrostих)

Стојим испред иконе Свете Петке,
То је крсна слава мојих прадедова,
Она истином везује све моје претке,
Јасном визијом, нуди нам сазнања нова
Испред иконе пали се тамњан и свећа,
Мир Божији и благостање, мисао је већа.

И кад дођу дани невољни, тужни и тешки,
Спознајом свеца и молитвом мисли се сведу,
Православљем и вером у Бога мање је грешки,
Разговором и понизношћу мисли се у склад доведу,
Ево, пред иконом светом ја себе корим и питам,
Да ли сам у мислима исправан док оченаш читам.

Испред иконе стаје се душе благородне и чисте,
Корени ме Православља воде у духу путем чистоте,
Овде су нам мисли, стремљења и жеље исте,
Не уништавајмо своје ни туђе судбине и животе,
Ево, сједињени стојимо у молитви пред иконом
светом.

Чекајући светлост

Са мислима упућених себи и Господу Богу,
Вером и чистом душом, чистог срца стојим,
Ево у овом светом часу ја молитву читам,
Тренуци среће и блажености предамном теку,
Ево, у мислима и молитвама Вас и себе питам.

Православац сам, са три се прста крстим,
Ево, и Православно чисто име носим,
Тако су ме учили сви преци моји,
Клечим испред иконе, оченаш читам,
Ево, пред Тобом Твој искушеник стоји...

Драган Ј. Ристић
Ниш

УЗА ЗИД

спојиле се у зло доба
две судбине у једну:
ходохођа из једне и
златоуста из друге

које ли их црнило саживи
питаше се они с молитвом
у својим позним годинама -
отопљено детињство им у оку
а мали космоси пречесто све

сви свеци
хитно им потребаше
за увоштени свет
деца им из недара склизнула
о унуцима да и не говоримо

приупиташ ли их за вршњаке
од кашља се зацене
погледају те бело и ти си
мртав човек на месечини

страхове су своје
задржали за сваки случај
а гнев срџбу и бес
користе за личну употребу

Чекајући светлост

узалуд мењају стране кревета
и политичке странке
на живот их подсећају тек
драгачевске трубе и млад сир

ђаво би да их угура у иловачу
док анђели залуд машу крилима
онај ко на позорници живота
остане међу последњима
имаће још времена да се каје

Чекајући светлост

Душан Милићев
Житиште

СВЕТ ИЛИ ТЕК ТАКО

„Година пацова постаје годинама пацова”
Андреј Сен Сењков

И ево све више ходим тлом туђе, а земље ничије,
Док пред очима небесница ново плаветнило рађа,
Укорак с прецима у ходочашће где се суза лије,
У неизвесном путовању недостаје нека нова лађа.

Јер је то путовање снатрено годинама у касну јесен,
У тешким мислима препуних бунтовним сновима,
А при том запућен и одређењем сасвим наднесен,
Незнањем надвијен неким тешким оковима.

И тако безглаво јурим по тлу и схватам земље туђе,
Па онда пливам према некој неистраженој обали,
Па се тешким питањем бавим где смо ми то стали,

Да ли смо стварно запали у неку пацовску замку,
Одлиставањем својих живота постајемо све тиши,
Не можемо се више хватати ни за најтању сламку,
Јер пацовски дани теку и бујају као капи на киши,

Па зовем Туроверова “Још верујући у верност моју”,
Да на јесењим ветрометинама усахлог развигора,
Зеленилом зоре прелије пешчарни ход у осоју,
Јер је над нама пацовско вече свуда одозгора.

Чекајући светлост

Александар М. Арсенијевић
Београд

ЖИЖАК

*У жалости срећу сушту тражи:
жижак буди на песничкој стражи!*

Што те грђе
жежу – све си блажи!
Што те спржи -
пречудно те снажи!

Сажежењем
од зла се обнажи!
Обнажењу
своме амин кажи!

Што си ниже -
висини си дражи!
У тајнама
смер теже не важи!

Сред смртности
светли мир покажи!
Смрт у теби
нек се обеснажи!

*Жижак буди на песничкој стажи -
у жалости срећу сушту тражи!*

**Марија Делић
Банатски Двор**

МОЛИМ ТЕ, БОРИ СЕ ПРОТИВ ЊЕ

Драги, поштовани моји...

Ова дворана ситне секунде броји,

јер данас се овде одређују кукавице и хероји.

Изазвала је смрт, па да видимо ко је бољи!

И почињемо! Нека се одмах искључи свако ко има слабо срце или се боји.

Фаворит већ спремно чека у рингу, а она и даље код тунела стоји.

Можда одустаје, јер разуме се, не треба да јој буде свеједно. Ипак је њен противник успео

Време, Љубав и Живот да победи и титулу да освоји.

Што се каже, мораће добро да се озноји.

Чекајте, људи! Распричао сам се, па ни не видим да сада стоје тик једна до друге.

А у њиховим очима, као да се већ воде неки двобоји.

Судија је дао знак, ооо Боже, какви су то пробоји.

Нећете веровати какви су то набоји.

Она је пала, као мртва, ништа се не чује, сем можда гледалац покоји.

Око ринга су и бивши такмичари, покушавају да је пробуде. Доносе се чак и завоји.

Судија само што није стигао до краја, сад ће да изброји...

Какав преокрет, она устаје! Успева чак и на ногама који секунд да одстоји.

Али, окренула се према своме тиму, чини се да се

Чекајући светлост

свађају.

Стигла је за трен ока да их построји.

Чекајте, судија не реагује... Смрт је напада с леђа.

Ухх...

Успела је од земље да је одвоји,

а онда са истом да је састави.

И мислим да је сада стварно крај. Судија ће лагано да одброји.

10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0... Нека се зауставе сви немири и спокоји!

Стари- нови победник нове низове кроји. Њу односе на носилима, док за њом Смрт виче:

“Ее, видиш, зато ме никада нећеш победити ни ти, а ни пријатељи твоји!”

Ко зна какво значење ту постоји... Каква је ово борба била – драги, поштовани, моји...

Јован Д. Петровић
Петровац на Млави

ПОЉУБАЦ

1.

Први удах,
прва зрака сунца.
Додир ветра,
баршун.

2.

Неко ју је помињао
неки дан.

Скупа је њена реч,
неизговорена -
река подземна,
тихо рађање сунца.

3.

Снатрим време,
латице јесење.

Нико неће
мојим годинама
подарити
љуспице злата.

17.2.2020.

**Велемир С. Грубачки Шенђурски
Житиште**

ПРЕКОГНАЦИЈА

Да ли је то прекогнација
дошла у мој сан, или је
менталност, свест, халуцинација
јер ми се мисли бавиле тобом
осећајима мириса среће, светлости
која подсећа на Бајрона, Китса, Шелија

Дуго се нисам тако наспавао и
у сну ти о љубави рецитовао Превера
мало сам замрсио своја осећања
што је природно код мене
а ти си затварала проблеме тврдећи
да је боље бити луцаст, волети лудака

Свеједно дању, ноћу, због дуге, мрака
и све то у окриљу љубави, Микиног Гаравог сокака
вратила нас тамо где нам је место
иако сам се бунио што је Бог тако хтео
престали смо да се лажемо знајући
да је лаж део наше навике. Пробудио сам се.

П.С. - прекогнација је способност
виђења будућности

ОБЕЋАЊА НАДУ ХРАНЕ

ОБЕЋАЊА НАДУ ХРАНЕ

На овогодишњи конкурс “Банатског пера”, манифестације познате и цењене и далеко ван атара Житишта, стигло је више стотина афоризама 46 аутора. Велики број приспелих афоризама красе одлике по којима је наш афоризам већ деценијама у светском врху: књижевну вредност и критички однос према актуелној стварности.

Три награђена афоризма на креативан начин спајају нашу усмену баштину, мудрост и искуство наших предака, са изазовима нашег времена. То чине активирањем унутарјезичких стилских и значењских могућности, без употребе неологизама и страницама.

Афоризам *Од обећања се не живи, али ми смо навикли на такав живот* на суптилан, посредан начин тематизује феномен популизма, проблем огромног дела данашњег света. Први део афоризма сажима једно негативно друштвено искуство и свест о њему, а други то искуство подводи под менталну инерцију, под навику, која сва искуства уводи у колотечину свакодневице и духа мањег отпора. На

Чекајући светлост

односу према привлачним обећањима афоризам потврђује социолошки увид да су власт и народ спојени судови – народу пријају обећања чак и ако су нереална, потиру критичку самосвест и мотивацију за промену, а властима тај пасиван однос поданика погодује да не брину много о испуњењу својих обећања. Тако се затвара врзино коло нечињења, што нам призива и слоган *прећи са речи на дела* из социјалистичког периода наше историје, тако да нам овај афоризам на дискретан начин поручује да су инерција и дух нечињења постале наше политичке константе.

Први део афоризма *Кад кола крену низбрдо, треба кочити и узбрдо* је фолклорни идиом – топос који на сликовит начин упозорава на погрешан и опасан заокрет у неком чињењу или на стицај опасних околности на које се мора хитно реаговати. Други део прави значењски заокрет и нуди наоко неразумну реакцију. Но оксиморонска синтагма *кочење узбрдо* преусмерава нашу пажњу са појединачног на друштвенополитички миље, указује нам на кривца за кретање друштва у погрешном смеру. *Кола* се из руралног средства превоза и транспорта преобраћају у метафору о друштву и држави, прозивају кројаче судбине друштва – политичаре на власти. *Кола* у овом афоризму су само претекст и сликовита паралела између појединачне и друштвене невоље.

И трећи од изабраних афоризама: *Да учимо на туђим грешкама? Не, хвала. Туђе нећемо своје не дамо* – заснива се на древном народном увиду да се

Чекајући светлост

треба ослањати на туђе а не на своје искуство, јер учење на сопственом искуству може бити не само скупо већ и опасно. Завршни део поруке – парола из социјалистичког периода нашег друштва *Туђе нећемо, своје не дамо* – ефектно показује да смо ми игнорисање туђег искуства довели чак до филозофије живота, до принципијелног става.

Мада се односе на велике друштвене теме и дилеме, на изазове који траже хитне, дубоко промишљене и одлучне одазиве, ови афоризми имају и наглашену хумористичку ноту, из њих зрачи раскошан хумор. И то је спој наше древне традиције и науке модерног доба, откриће лековитог дејства хумора. Слоган *Хумор је лек* није само терапеутско већ је и поетичко средство.

* * *

Разлике између три победничка афоризма и изабраних за Зборник су у нијансама – сви афоризми који улазе у Зборник могли су се наћи у самом врху, сви имају и књижевну и мисаону вредност, умну опаску у посредној, сликовитој одори.

Можда је селекција афоризама за Зборник строжа но што је уобичајено за ту врсту публикација, али селектор је, кад је већ имао тако добру грађу, обавио избор који квалитетом обавезује, избор достојан већ дуге и многим признањима обасуте културне манифестације.

Витомир Теофиловић, књижевник

Чекајући светлост

Нешко М. Илић
Пожега

Где глад куца, глад отвара. Сит гладном не верује.

Нема нам спаса. Стигла је светла будућност.

Пронашао сам своје место под сунцем. Завукао сам се у мишју рупу.

Млади кадрови су побегли у свет. Уплашили се српског економског тигра.

Време лечи све, осим болесних амбиција.

Логично је да комшија зна више о мени него ја, јер се не одваја од прозора.

Демократија је на коленима. Спотакла се на камен - темељац.

У потрази за чаробним штапом стигао сам до просјачког.

Млади воле своју отаџбину... И радо је се сећају.

Немамо проблем са једноумљем.
Легализовали смо га.

Чекајући светлост

Драган Матејић
Крушевац

Данас смо имали еколошки ручак. Све смо почистили.

Дошло нам је боље сутра, а боље да је остало код куће.

Телевизор кроз прозор, па у свет.

И ова власт се успешно бави екологијом. Села су јој већ чиста.

Одали су му пошту из које су га прислушкивали.

Милан Р. Симић
Велика Плана

Ја сам добростојећи Србин. Бар једном недељно једем три пута на дан.

Што се тиче вере у светло на крају нашег тунела, велики сам атеиста.

Верујем полицајцима, али само лежећим.

Зашто се не трудим да постанетем класик? Знам да класике нико не чита.

Не ценим мишљење гомиле. Није њено.

Чекајући светлост

Писцима анонимних дојава власт је послала захвалнице.

Не ваља бити најбољи. Немаш коме да завидиш.

Држава води рачуна о уметницима. За њих су врата народне кухиње широм отворена.

Снежана Марко-Мусинов
Земун

Мртви су најбоље комшије, глас нико не повисује.

У сузбијању страха помаже искуствена вага.

Братислав Костадинов
Крушевац

Борба против корупције неће бити половична већ фифти-фифти.

Прањем новца одржава се чистоћа корупције.

Затамњена стакла ципова су прозор у свет подземља.

Некада се знало где зека пије воду, а онда су дошле мини хидроелектране.

Медијски мрак је оборио све рекорде гледаности.

Чекајући светлост

Сигурносне камере у Србији увек знају када да зажмуре.

Лопов и жандар су у истом шпилу.

Славица Јовановић
Прњавор Мачвански

Све ми се чини да је Архимедова тачка ослонца ипак била златна полуга.

Код брачног бродолома прво се разводе свекрве и снаје.

Драган Митић
Ниш

Продајем чисту савест, тек стигла са хемијског.

Чојство кажеш... а немаш нешто што има бољу прођу?

Витомир Ћурчин
Зрењанин

Нисмо довољно богати да заблуде плаћамо јевтино...

Откад се учланио у странку, даска која му недостаје постала је одскочна!

Чекајући светлост

Од свих језика најбоље је савладао говеђи језик са реном у белом вину!

Чим су преговарачки сто заменили за шведски, апетити су им значајно порасли!

Тек кад смо потонули, видело се какви су балвани испливали!

Таман га извели на пут, а он скренуо...

Откад је сишао са ума, попео се свима на главу!

Некадашње „Игре без границе“ смениле су „Игре око граница“!

Динко Османчевић
Бањалука

Млади су наше златне резерве, депоновали смо их у иностранство!

Власти се свим силама боре против сиромаштва, али биједници још одолијевају.

Толико вјера, а нико никоме не вјерује.

Кад нам дјеца крену у иностранство, сјетимо се филма “Не окрећи се, сине!”

Нико ни са ким не разговара, а свако свакога оговара.

Чекајући светлост

За сваког политичара могло би се рећи да је дечко који обећава.

Сваку рђу мораш подмазивати.

Миодраг Лазаревић Пожаревац

Боље сутра прославило је двадесети рођендан.

Наши политичари били би много бољи да имају и неки занат.

Тај политичар је од малена обећавао. У основној школи преправљао је оцене у књижици.

Ради се на сузбијању криминала. Мора да се зна ко овде може да краде.

Љиљана Крстић Алексинач

Ко хоће да сагледа улагање новца у културу, мораће да набави лупу.

Лепо је на Северном полу. Тамо ноћ траје само шест месеци.

Стуб демократије нам је од сапунице.

Све до тачке разно пресипамо из шупљег у празно.

Миодраг Тасић
Доње Сухотно, Житковац

Српска власт ће бити упамћена као прва у историји која је надживела свој народ!

Резултати избора најбољи су доказ да није тачна тврдња да само поплаве избаце шљам на површину!

Дугорочни циљ наше економске политике је остваривање животног стандарда из 1989. године!

Дејан Крсман Николић
Шабац

Мудраци су одлучили – између хлеба и игара, народу прво треба узети хлеб.

Славу политичара не може ништа да помути као незахвалан народ.

Милан Пантић
Зворник

Лопови и њихов плијен никад нису заједно. Лопове некад и нађу, новац – никад!

Ко клекне на старту, брже стигне до циља!

Написао бих роман, али ме страх од главног јунака!

Чекајући светлост

Повећана просјечна плата. Опет је била повишица у статистичком заводу!

Кад кола крену низбрдо, треба кочити и узбрдо!

На породичном састанку о штедњи одлучено је да тата треба више да зарађује.

Сељаци се селе у градове, а градови се исељавају.

Подмићивање је кажњиво, кажњени су сви који то не чине.

Дочекао сам својих пет минута, кад су сви отишли на спавање.

Након толиких ратних страдања, не знам који Дан побједе да славимо?!

Душан Мијајловић Адски
Ниш

Укида се природна смрт. Наука је много напредовала.

Задњица се данас чува тако што се набије глава у песак.

Ако је празилук здрав, онда је више од пола Србије безбедно.

Благо кромпиру. Живи у мраку а напредује.

Чекајући светлост

Код нас је још увек све у повоју. Отуда имамо на све стране прљав веш.

Младомир Кнежевић Пожега

Војном министру је уручен летачки знак тек када су набављене беспилотне летелице

Само паметни могу да полуде.

Држава нам је богата: у продавницама се хране пас и мачка.

У држави глупих паметни су мађина.

Иако је лакше правити се луд него паметан, мало људи то може.

Бошко Ломовић Горњи Милановац

Вирус је и даље међу нама. А и мангупи су у нашим редовима.

Неки политичари седе на две столице. Толико су се угојили.

Сити су бифтека, прелазе на дијету.
Само мед и млеко.

Чекајући светлост

Ваше је да се умрежите. Све остало је пауков посао.

Не може човек ни да пљуне на свој живот а да то не забележи видео надзор.

Лудило је једина болест која све растужује, а пацијента увесељава.

Миленко Шарац
Пљевља, Црна Гора

Обећали су ми награду. Још само да се учланам.

Пронашли су ме. Пратили су трагове беспарице.

Од имовине немам ништа. Моје ништа има поријекло.

Пилат није био маскиран. Само је опрао руке.

Стигли су ми налази. Изгубљен сам!

У коалицији нешто смрди. Створена је из нужде.

Ушао сам у читанке. Кога сам све тамо затекао!

Право на завршну ријеч искористио је у присуству свештеника.

Једном сам покушао да пишем као Едгар Алан По.
Никад више!

Чекајући светлост

Марко Пајић
Врњачка Бања

Веома сам комуникативан. Често се сит испричам сам са собом.

Да учимо на туђим грешкама? Нека хвала! Туђе нећемо, своје не дамо!

И мушкарци имају „оне дане“. То је када их боли „она ствар“.

Курта и Мурта су српски јахачи апокалипсе.

Ма какви ловци... Да чујете какве ловачке приче причају наши политичари!

Многи су умрли од глади или рада, али нико још није умро од лоповлука.

Молим вас... Минут ћутања за слободу говора.

Политичари воле да сагледају истину са свих страна, зато је често изврћу.

Таман када сам скупио храброст да му све кажем у брк, он се обријао.

У нашој причи о цврчку и мраву, цврчак не само да има за храну него и за дрогу.

Чекајући светлост

Зоран Додеровић
Нови Сад

Ако је истина да живот пролети док трепнеш, нећу да трепћем.

У празан фрижидер не вреди улагати док не легне пензија или плата.

Ви хоћете људска права! За овде или за понети?

Корупција је системска болест. Преноси се с власти на власт.

Од вишка глава не боли, осим ако није технолошки.

Чак и кад немамо шта да изгубимо, ми дајемо све од себе.

Кад је истина на брвну, рог не лаже.

Победник на изборима је унапред познат. На опозицији је да покаже дух олимпизма.

Патриотска осећања су подељена, али нису добили сви исто.

Чекајући светлост

Живко Ђуза
Мркоњић Град, Босна и Херцеговина

Пензија ми је мизерна, али због сукоба интереса не преврћем по контејнеру.

Ни голоруки не одустајемо од трке у наоружавању.
То нам је трка задовољства.

Имали смо сезону из снова. Преспавали смо је.

Натављамо свијетлу традицију. Надамо се свјетлу на крају тунела.

Комшији је цркла крава, али опет ми нису све овце на броју.

Будимир Ракић
Нови Београд

Ко изгуби себе, нико га наћи неће.

Ако им верујете и после толико зала, онда је свака казна за вас мала.

Све чешће сам у некој невиделици, или сам поранио, или је сунце закаснило.

Чекајући светлост

Љубомир Илић
Мала Крсна

Никада нисам узео мито. Нису ми га нудили.

У балканској трагедији све улоге тумаче комедијаши.

Од обећања се не живи, али ми смо навикли на такав живот.

Прихватио сам очинство тек кад ми је жена потврдила ауторско право.

Рат многим донесе вечни мир.

Могао бих лепо да живим од дедине пензије, али од ње већ живи мој отац.

За њега је програм партије светиња. Тако је програмиран.

Наш рај има више од девет кругова пакла.

Биљана Грошин
Меленци

Прва загрижена јабука је била добра основа за освајање нових простора.

Смоквин лист је први брендирани део гардеробе.

Чекајући светлост

Ни небеском народу се не жури да заузме рајске пределе.

Радоје Николић
Вршац

Свака власт жели да о њеном раду суди историја, а не судови.

Види се светло на крају тунела. Долази воз из супротног смера.

Јован Н. Бундало
Београд

Најефикаснија контрацепција у браку је упаљено светло. Када видимо једно друго, прође нас воља.

Лаж до лажи, нови игракази, проричем му скончаће у Лази!

Овако лошу годину не памтим од прошле године!

Молимо светске силе да не почињу трећи светски рат. И ми бисмо да учествујемо чим завршимо други!

Милко Стојковић
Смедеревска Паланка

Из Србије одлазе паметни. То је срећа у несрећи јер њих има мање.

Чекајући светлост

Не уходе ме. Не прислушкују. Полиција ме не прогони. Осећам се запостављено.

Док дланом о длан, и ето аплауза.

**Томислав Ђокић
Параћин**

Женска реченица нема тачку.

**Биљана Димитријевић Мартинов
Зрењанин**

Наши пешачки прелази се зову зебре зато што на њима важе закони џунгле.

Дуг је био пут претварања мајмуна у човека.
Обрнуто је много брже и лакше.

Здраво је отићи било где о државном трошку.
Порекло његове имовине је строго поверљиво.

Нема више братства и јединства, али има ја теби – ти мени.

Није био на поправном јер није ни ишао у школу.

Чекајући светлост

Живко Продановић
Загреб, Хрватска

А како ја да радим од куће? – пита се провалник.

Кад смо чули колико је министар покрао, пао нам је камен са срца. Могао је он и више.

Имам доказ да је судија корумпиран, али ћутим да се не дозна колико сам му дао.

Као политичар још увек је врло активан, али као човек и даље је пасиван.

За своје године добро се држим. За илузије.

Иако сам републиканац, њу признајем за краљицу свога срца.

На младима, ако их буде, свет остаје, ако га буде.

Веселин Милићевић
Врбас

Ко год седи у фотељи, заклиње се: „Дабогда се не померио са овог места!“

Кад платим све рачуне, враћам се кући као са сахране.

За лудницу никад није касно.

Чекајући светлост

Драгослав Савић Житиште

Колико имамо непријатеља, изгледа да смо богата земља.

Ухваћен добровољан давалац крви. Није платио порез на донацију.

Док се нисам оженио, нисам веровао у летеће тањире.

Ухватила жена мужа у прељуби и одмах се преселила код швалера.

Живко Букоња Бор

Прљавштина прође и кроз густо сито.

Ако хоћете да усрећите незналицу, само га пустите да прича.

Жаба се руга соколовом лету. Из жабље перспективе соко није нормалан.

Јована Петровић Петровац на Млави

Не пишај уз ветар. Увек ће да ти врати.

Чекајући светлост

Народ клицао, а он пустио корене.

Драган Ј. Ристић
Ниш

Краде се са свих страна. А и изнутра.

Пса сам вакцинисао за његово добро. За себе још размишљајам.

Корени су све дубљи, а изданци све слабији.

Ивана Срећковић
Београд

Наша нада је отишла на медени месец. Удала се за боље сутра.

Државници у политичким водама траже лековите изворе.

Саша М. Угринић
Велика Плана

Прави је хуманитарац. Многе је послао у рај.

Иза затворских решетака биће пуно заштићених сведока.

У време избора власт је као Исус Христ.
Оживљава мртве.

Чекајући светлост

Избори су тако добро организовани да гласачи нису ни потребни.

Жељко Марковић
Чачак

Јунаштво је бранити државу од непријатеља, а чојство од самог себе.

Сто дана Владе. Број јесте округао, а обећања су на ћоше.

БЕЛЕШКЕ О АУТОРИМА

Радивој Шајтинац, (1949, Зрењанин) пише поезију, прозу, књижевну и ликовну критику, преводи с руског и енглеског језика, бави се и драматургијом. Објавио преко четрдесет књига. Члан је Удружења књижевника Војводине. Живи и ради у Зрењанину.

Никица Банић, (Бргуд, Хрватска) пише прозу и поезију. До сада је објављивао афоризме и прозу у периодичним публикацијама и на интернету. Објавио је седам књига. Заступљен је у зборницима, награђиван на књижевним конкурсима. Живи и ствара у Инђији.

Света Цакић, (1957) економиста, пише кратке приче и песме. Заступљен у зборницима. Живи у Параћину.

Срђан Карановић, живи и ствара у Крајишнику.

Марија Делић, будући је студент режије у Русији. Писац и песник у души.

Славица Јовановић, (1969, Шабац) новинар је и књижевник. Аутор је осам објављених књига и добитник више књижевних награда и признања. Живи у Мачванском Прњавору.

Никола Миливојевић, (1992, Бор) по звању је мастер филолог, студирао на Филозофском факултету у Нишу на департману Србистике. Био је ангажован као сарадник у настави на Педагошком факултету у Врању, био је изабран за демонстратора на предмету Историја језика на Филозофском

факултету у Нишу, а већ годинама предаје српски језик у основним и средњим школама у родном Бору.

Вања Лемински, дипломирани економиста по образовању, роб књижевности и уметности по хтењу духа. Аутор је великог броја кратких прича, цртежа, документарних и уметничких фотографија, текстова на интернет порталима и власник блога са преко стотину објављених дугометражних чланака. Живи у Нишу.

Емилија Живојиновић, (Крушевац) је за поезију и прозу награђивана и похваљивана. Присутна је у заједничким зборницима, периодици и антологијама. Објавила је две песничке збирке. Члан је Удружења писаца Крагујевца и Удружења књижевника Србије. Активна је у раду Књижевне заједнице Крагујевац. Живи и ствара у Крагујевцу.

Борислав Батин, (1954, Београд) по занимању је инжењер машинства. Пише поезију и прозу, а објављивао је своје песме и приче у разним зборницима, књижевним часописима, као и интернет информативним сајтовима у региону. У припреми има обимну збирку поезије, као и збирку прича, есеја и афоризама. Живи у Београду.

Зоран Николић Мали, село Ђакус.

Саша М. Угринић, пише песме, кратке приче, хаику и афоризме. Објавио је две књиге поезије: Језик жеђи /Тренутак цвета, са Славишом Крстићем (Дом културе Ивањица, 2007), Отварања (ауторско издање, 2015).

Хелена Химел, пише песме и приче. Њени радови заступљени су у бројним часописима,

Чекајући светлост

зборницима, антологијама. Добитник је више награда у земљи и иностранству. Једна је од добитница Доситејевог златног пера у конкуренцији до тридесет година и интернационалне награде Citta del Galateo. Сарадник је на бројним порталима. Води блог Кутија љубави, блог који је посвећен уметности (књижевност, фотографија, кулинарство, традиција).

Витомир Ђурчин, (1948, Зрењанин) по занимању је дипломирани инжењер електронике и телекомуникација, сада пензионер. Бави се писањем кратких прича, афоризама и политичких колумни. Објављивао је радове у више зборника и на интернет порталима. Издао је две књиге. Живи у Зрењанину.

Александар М. Арсенијевић, песник, приповедач, есејиста, преводилац. Објавио је пет књига. Заступљен је у неколико антологија и преко сто зборника савремене српске поезије и прозе. Поезију, прозу и есеје објављује у периодици, зборницима, на порталима за књижевност. Радови су му превођени на руски, француски и енглески језик. Живи у Београду.

Љиљана Фијат, (1959, Зрењанин) дипломирала је на Економском факултету у Суботици. Магистрирала је и докторирала на Економском факултету у Београду. Похваљивана је и награђивана. Песме су јој заступљене у двадесетак зборника. Објавила је збирку поезије "Софија од Месеца". Члан је Савеза књижевника у отаџбини и расејању. Живи у Новом Саду.

Михајло Орловић, је рођен у Босанском Милановцу код Санског Моста. Завршио је Факултет

Чекајући светлост

политичких наука, смер журналистика, у Београду. Објавио је 22 књиге прозе, поезије и записа. Аутор је бројних новинских, радијских и ТВ репортажа, као и документарних филмова, за које је награђиван. За своје књижевно стваралаштво добио је више награда. Заступљен је у више антологија српских приповедача и песника. Живи и ствара у Бањалуци.

Жељка Башановић Марковић, по занимању је грађевински инжењер. Објављује кратке и сатиричне приче као и афоризме на конкурсима. Сарађује са часописима. Лауреат 2020. године за најлепшу причу о завичају књижевног конкурса "Извор". Живи у Београду.

Марија Алемпијевић (1989, Чачак) студира српски језик и књижевност на Филолошком факултету у Београду. Учесник је на многим конкурсима. Своје мисли и осећања, претаче и у поезију. Тренутно је у припреми њена прва збирка кратких прозних форми, инспирисана сусретима са једноставним људима, њиховим позитивним гестовима и утицајима на свет, као и сећањима на анегдоте из њеног детињства. Живи у Лучанима.

Душан Мијајловић Адски, пише прозу, поезију, приче и песме за децу, хаику поезију, сатиру, књижевне приказе и новинске текстове. На разним књижевним конкурсима до сада је награђиван преко 190 пута - највише за кратку причу и приповетку. Објавио је три збирке песама, пет збирки прича и приповедака и две збирке хаику поезије, неколико жанровских новела и преко 1800

Чекајући светлост

жанровских прича. Заступљен је у "Антологији нишких приповедача" и још неколико антологија.

Радмила В. Стојановић је похађала гимназију општег смера, а затим студирала општу књижевност на Филозофском факултету у Новом Саду. Писање јој је хоби новијег доба. Тек пет година пише: есеје, рецензије, путописе, афоризме, прозу и поезију. Радове је објављивала у часописима и у око осамдесет зборника. Бележи успехе на књижевним конкурсима, пласманима, похвалама.

Др Славомир Гвозденовић, (1953. Молдова, Румунија) је румунски и српски књижевник, песник, политичар, друштвени и јавни радник српске мањине у Румунији. Објавио је 30 књига поезије, приредио је десетак антологија српске књижевности, а својом поезијом је заступљен у више десетина српских, румунских и европских антологија, као и у српским уџбеницима. Преводи српску и румунску поезију, а његова дела су преведена на десетак језика. Члан је Савеза писаца Румуније, Удружења књижевника Српске, Друштва књижевника Војводине и почасни члан Удружења књижевника Србије. Научни је сарадник Матице српске од 1995. године и суоснивач Вукове задужбине. Добитник је више значајних књижевних награда у Румунији и Србији.

Тања Милутиновић, (Београд) дипломирала на Филолошком факултету у Београду, на Групи за српску књижевност и језик. Добитница је многих награда. Песме, приче и есеје објављује у периодици. Заступљена је у антологији најкраће приче, љубавне лирике и у многим заједничким зборницима кратких

Чекајући светлост

прича и песама. Објавила је две збирке песама: „Шетња по собама“ и „Ноктурно на таласима“.

Светлана Пешић, (1953, Власотинце) пензионер, пише приче и песме. Студирала је на катедри за Општу књижевност са теоријом књижевности, Филолошког факултета у Београду. Објављивала у листовима и часописима. Награђивана више пута за приче и песме. Члан је Књижевног клуба „Росуља“ из Власотинца. Заступљена у стотинак зборника. Живи у Власотинцу.

Анђелија Видрић, живи и ствара у Зрењанину.

Тања Ђурђевић, (1968, Ваљево) пише песме, приче и сатиричне форме. Често учествује на књижевним конкурсима на којима је повремено награђивана. Њене песме и приче штапане су у бројним зборницима и антологијама. Члан је УКС-а. Објавила је четири књиге. Живи и ради у Великом Градишту.

Весна Радовић, (1966, Херцег Нови) фармацеут је, специјалиста фармацеутске медицине, доктор медицинских наука и научни сарадник. Објавила је девет књига песама за одрасле, две књиге песама за децу и један роман. У припреми за штампу налази се књига песама за децу. Добитница је бројних домаћих, регионалних и међународних награда и признања. Члан је Удружења књижевника Србије и Удружења књижевника Црне Горе. Песме су јој превођене на енглески, италијански, руски и мађарски језик. Живи и ради у Београду.

Чекајући светлост

Бранислава Бранка Станисављевић, учесник је на многим конкурсима и песничким саборима, више пута награђивана и похваљивана. Живи у Зрењанину.

Јована Симић, (1984, Београд) живи и ствара на релацији Београд – Атина. До сада је објавила збирку песама "Поље од злата" (1997).

Неранца Нена Костић, (1965) живи и ствара у Мосни, надамак Доњег Милановца. Објавила је две књиге поезије, 2017. „Испод коже“ и 2020. „Аманет мосњанских киша“.

Вук Лакићевић, живи у Лозници.

Витомир Стевановић, рођен у Доњој Бријесници, у општини Лукавац. Тренутно живи у Добоју. Члан је Књижевног клуба „Јован Дучић“ Добој.

Весна Јосиповић, рођена је у Шапцу. По струци је дипломирани економиста. Живи у Београду.

Мило Радов, живи и ствара у Подгорици.

Павле Зељић, студент је на Одсеку за српску књижевност и језик на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду. Пише поезију и прозу на српском и енглеском језику. Награђен и примећен на бројним конкурсима, а радови су му објављени у разним часописима, летописима и зборницима. Аутор је једне збирке песама. Сарађује са онлајн часописима. Такође се бави превођењем поезије и прозе са енглеског и на енглески језик. Живи у Липничком Шору.

Чекајући светлост

Кристина Павловић Рајић, пише поезију, кратке приче и есеје. Поезија јој је заступљена у многим зборницима, као и на сајтовима. Објавила је две збирке песама. Члан је Удружења књижевника Србије и добитник бројних награда. Живи и ради у Београду.

Ана Јовановић, (1990, Бор) пише поезију, прозу и драмске комаде за децу до озбиљне поезије и прозе намењене старијој читалачкој публици. Активни је учесник књижевних конкурса уз остварене запажене резултате и освојене многобројне награде. У фази припреме је збирке песама и романа писаног по истинитом догађају, са идејом да особа којој су посвећени настави да живи кроз писану реч. Живи у Бору.

Мирко Стикић, (1958, Лазарево код Зрењанина) дипломирао је на Економском факултету Универзитета у Београду. Објавио је три збирке песама. У припреми је четврта збирка поезије. Објављивао је и у периодици и зборницима. Члан је Друштва књижевника Војводине (ДКВ) и Савеза књижевника у отаџбини и расејању (СКОР-а), Нови Сад где је члан Председништва и Надзорног одбора. Награђиван је и похваљиван. Живи и ствара у Новом Саду.

Бранислава Глорија Турински, живи и ствара у Зрењанину.

Ирена Бодић, живи и ствара у Жабљу.

Маја Палачковић, живи и ствара у Бањалуци.

Чекајући светлост

Крсто Вуковић, (1967) аналитичар је образовне и социјалне политике, међународни предавач, аутор неколико позоришних представа, документарних филмова и ТВ емисија, оснивач и уредник часописа „Дијалог“, аутор две књиге поезије Заклон (1999), Вертиго (2018), монографије Дебатни програм ЦГ (2012) и дела стручне литературе „Крива смисла“ (2021). Запослен у СМШ “Данило Киш“ у Будви као професор социологије. Живи у Будви, Црна Гора.

Неда Радосављевић, (1985, Јагодина) по занимању је дипломирани економиста. Песме пише од другог разреда основне школе, а неке од њих је објављивала на својој facebook страници, свом блогу и у зборнику „Шраф“. Живи и ради у Јагодини.

Ева Ранчић, (1976, Пирот) аутор је шест књига, од тога пет збирки поезије и једне кратке прозе. Добитник је многобројних награда и признања. Члан је песничке групе „Авангарде ће увек постојати“, која окупља песнике особене стилске поетике. Њене песме објављене су у бројним зборницима, часописима и антологијама савремене српске књижевности. Живи у Пироту.

Драган Митић, рођен у Нишу, почео је да објављује литерарне текстове крајем 2019. Неке од песама и прича су и објављене у двојезичком зборнику „Биће боље - Бо же“, који је штампан у Љубљани. Његов есеј је ушао у шири избор за најбољи есеј 2020. године у Словенији, јер пише како на српском тако и на словеначком језику. Живи у Нишу.

Чекајући светлост

Стефан Елезовић (1995, Немачка) на Филозофском факултету у Тузли дипломирао је филозофију и социологију. У Мостару је магистрирао социологију. Прозом, поезијом, есејима и приказима заступљен је у часописима и зборницима. Објавио је две збирке песама. Живи у Лопарима, Република Српска, БиХ.

Братимир Петровић, завршио факултет Политичких наука у Београду. Живи и ради у Кладову.

Душан Пејаковић, (1991) магистранд је Факултета политичких наука Универзитета Црне Горе, волонтер, социјални предузетник и аутор. Осим на језицима балканског језичког подручја, ствара и на енглеском, италијанском и шпанском језику. Објављиван у више зборника и антологија поезије широм света. Добитник мноштва награда и признања за своје литерарно стваралаштво, махом интернационалног профила. Осим поезије и прозе, такође се бави писањем есејистике и аналитичких текстова из домена струке. Живи у Подгорици.

Славко Мали, до појаве пандемије “Ковид - 19” био је Илустратор и члан редакције ГОЛД ДУСТ магазина из Лондона, где је објављивао и кратке приче. Био је и главни уредник илустрације, аналитичар и један од двоје оснивача издавачке куће БТС из Шефилда, и магазина годишњака. Објављује илустрације, стрипове, приче и песме у домаћим и страним електронским и штампаним издањима. Више пута награђиван и представљан као цртач и писац у области, карикатура, стрип, плакат, кратка

Чекајући светлост

прича, поезија... У најновијем издању “Personal Best Journale” из Лондона у конкуренцији од 800 аутора његова прича је објављена међу 31 одабраних. Живи у Прокупљу.

Јована Аксентијевић, (1998) члан Књижевног клуба „Живадин Стевановић” Кнић. Живи у Барама, Кнић.

Нађа Бранков, професорка књижевности и српског језика у Вршцу. Пише сценарије, бави се режијом позоришних представа, духовних академија и кабареа. Учесник у филму о Светом Теодору Вршачком, многих академија, модератор књижевних вечери и традиционалних свечаности. Лектор и рецезент књига, сарадник часописа у земљи и иностранству, прегалац на пољу очувања Српске ћирилице. Добитница је многих признања за поезију од којих се издваја статуета Царица Теодора и награду Епархије банатске. Члан је Удружења књижевника Црне Горе. Живи у Вршцу.

Драгиња Миловић, (1957) пензионер, супруга, мајка, бака шесторо унучади. Издала је две књиге. Учествује на песничким манифестацијама града Зрењанина, као и околине. Учесник је "Банатске бајке", као и на сусретима на које је позвана као што су у Житишту, Н. Милошеву. Живи у Зрењанину.

Александар Брашанац, (рођен на Васкрс 14. априла 1974, Пријепоље), где је и завршио средњу економску школу. После завршеног Богословског института (2006) и дуже паузе уписује Богословски факултет (одсек практични смер) и 2015. са

Чекајући светлост

десетком, дипломира на истом код др.професора Епископа Порфирија Перића, садашњег Патријарха српскога. Ожењен и има петоро деце (три кћерке и два сина). Свештиничку службу обављао у Пријепољу, Тивту, Бачкој Паланци, а тренутно је четврти парох у новосадској општини Каћ.

Милан Н. Кузмић, живи у Добоју, Република Српска, БиХ.

Мира Ракановић, живи у Павлишу код Вршца.

Милорад Бибин, (1951, Меленци) се поред енигматике бави и писањем. Објавио је пет књига афоризама и две књиге поезије за децу. Више пута је награђиван. Сарађује са домаћим листовима, часописима и радио станицама. Живи и ради у Зрењанину.

Драган Ј. Ристић, (1948, Ниш) књижевни преводилац, књижевник, сатиричар и антологичар. Пише кратке приче, афоризме, поезију и хаику поезију. Од 1996. је главни уредник „Хаику новина”. Хаику му је превођен на 19 језика (87 награда), а приче на немачки, бугарски и македонски. Члан је Удружења књижевника Србије и Удружења књижевних преводилаца Србије. Објавио је три књиге афоризама, четири књиге кратких прича, осам књига хаикуа, једну књигу танки (вака) и једну књигу поезије. Живи и ствара у Нишу.

Душан Милићев, (1949, Међа) књижевник и новинар. Студирао је у Загребу и Београду. Пише поезију, прозу, приказе, књижевну критику, афоризме. Објавио је четири књиге поезије.

Чекајући светлост

Заступљен је у више заједничких зборника. Објављује у књижевним новинама и часописима. Живи и ствара у Житишту.

Јован Д. Петровић, (1950, Петровац на Млави) пише поезију, песме за децу, прозу, афоризме, приказе. Објавио је шеснаест збирки поезије, два романа, роман „Победник” у рукопису, четири књиге песама за децу, приредио неколико антологија поезије завичајних песника и тематских зборника, аутор је више књига другог жанра. Песме су му превођене на више језика. Покретач је и организатор конкурса поезије Тирилица-слово српског лица (Петровац на Млави). Награђиван за поезију. Члан Удружења књижевника Србије и више клубова. Као пензионер живи у Петровцу.

Велемир С. Грубачки Шенђурски, (1947, Житиште) пише прозу, песме, хаику. Објавио је неколико самосталних књига. Заступљен је у тридесетак зборника. Добитник је многих признања. Члан је више књижевних клубова и удружења. Живи и ствара у Житишту.

Витомир Теофиловић, (1943) књижевник, дипломирао је на Катедри за светску књижевност Филолошког факултета у Београду. Објавио је пет књига афоризама, једну збирку песама и две књиге есеја. Аутор је антологије „Враг и шала“ и антологије савременог сатиричног афоризма „Случајни узорак“. Објавио је низ огледа у зборницима Међународног славистичког центра и мноштво текстова разних жанрова у домаћим и страним публикацијама. Афоризми су му преведени

Чекајући светлост

на више језика и уврштени у бројне антологије и зборнике.

Нешко М. Илић, (1955, Пожега) дипломирао је на Машинском факултету у Београду. Пише афоризме, епиграме и песме. Бави се примењеном уметношћу. Аутор је две књиге афоризама. Радове објављује у многим часописима, дневним новинама и електронским медијима. Заступљен је у антологијама и зборницима. Радови су му превођени на више страних језика. Сарађује са еминентним радио програмима. Добитник је значајних награда за афоризме. Члан је Београдског афористичарског круга. Живи у Пожеги.

Драган Матејић, пише приче, поезију и афоризме. Живи и ствара у Крушевцу.

Милан Р. Симић, (1959, Велика Плана) пише прозу, драме, филозофеме, афоризме, књижевну критику и есеје. Есеји су му превођени на македонски, афоризми на немачки, енглески, мађарски, бугарски, пољски, румунски и руски, проза на словачки и словеначки језик. Добитник је многих награда. Од 1994. године уређује часопис за културу и уметност *Наш траг*. Учествоје у раду Великог жирија „Вечерњих новости“ за књигу године (награда „Меша Селимовић“) од 2016. Члан је Српског ПЕН центра. Живи у Великој Плани.

Снежана Марко-Мусинов, (1958, село Падина) стална је сарадница „Звезданог колодвора“. Пише поезију (за децу и одрасле), хаику, хаигом, кратке приче афоризме, критичке приказе и есеје. Заступљена је у многобројним зборницима,

Чекајући светлост

антологијама, лексиконима и часописима, у земљи и региону и на интернет медију. Фрагментално превођена на арапски (Сабах-Ал-Зубеиди) и словачки језик. Награђивана је у више наврата. Објавила је збирку песама. Живи у Земуну.

Братислав Костадинов, (1975, Крушевац) дипломирао је на Економском факултету у Нишу. Објавио је две књиге афоризама. Заступљен је у више заједничких зборника. Члан је Удружења књижевника Србије и Београдског афористичарског круга. Афоризми су му објављивани у многобројним часописима. Живи у Крушевцу.

Динко Османчевић, писац је кратких форми, афоризама, песама, сатиричних прича и песама, (научно)фантастичних прича које је објављивао у дневним новинама у Београду и Бањалуци, у бројним часописима и књижевним магацинима, жанровским листовима, као и у многим електронским часописима и порталима.. Бави се енигматиком. Заступљен у више антологија афоризама. Објавио је збирку афоризама. Награђиван на конкурсима и фестивалима хумора, сатире и друге награде и похвале. Дописник је часописа Шехер Бања Лука. Пише колумне о актуелним дешавањима, за Независне новине. Живи и ради у родној Бањалуци.

Миодраг Лазаревић, (1954, Пожаревац) објављује у многим новинама, часописима, на радио таласима и у ТВ емисијама. Нарочито је плодан његов рад у области хумора и сатире где осваја бројне награде. Успешан је и у писању поезије где, такође, осваја награде и заступљен је у многим

Чекајући светлост

збиркама и зборницима поезије, а пише и драмске текстове. Написао је и објавио 18 књига кратких прича, афоризама, поезије и три романа. Живи у Пожаревцу.

Љиљана Крстић, рођена је у Каменици код Алексинца. Дипломирала је на Правном факултету у Нишу. Пише песме, приче, бајке, афоризме и хаику стихове. Афоризми, сатиричне песме и приче су јој објављивани у многим листовима и часописима. Добитник је Златне кациге за хумористичку песму и друге награде за афоризме Удружења стваралаца у култури Житковац. Песме су јој превођене на енглески, мађарски, јапански, бугарски и русински језик. Председник је Суда части Земље Читалића. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Алексинцу.

Миодраг Тасић, књижевник је, новинар и аутор осам књига. Оснивач је и уредник књижевног часописа "Светионик". Стални је сарадник десетак електронских и штампаних часописа. Превођен је и награђиван за своје стваралаштво. Члан је Удружења књижевника Србије и Удружења новинара Србије. Живи у Доњем Сухотну, Житковац.

Дејан Крсман Николић, (1958, Богатић) живи и ствара у Шапцу. Пише поезију, прозу, епиграме и афоризме. Бави се истраживањем завичајне прошлости. На књижевним конкурсима је награђиван и похваљиван. Заступљен је у више десетина поетских зборника у земљи и иностранству, као и неколико антологија домаћег песништва. Објавио је збирку песама. Један је од оснивача и

Чекајући светлост

члан Удружења писаца „Јанко Веселиновић“ из Богатића и Удружења за одбрану ћирилице „Добрица Ерић“. Живи у Шапцу.

Милан Пантић, (1963, Локањ, општина Зворник) гимназију је завршио у Бијељини, а електротехнички факултет у Тузли. Са дужим прекидима, више од 40 година се бави писањем афоризама. Сарађивао је са бројним листовима. Прва збирка афоризама, претежно ратних, „Знам за јадац“ изашла је 1994. године. Био је уредник више листова и часописа. Одскора објављује афоризме у часописима. Ових дана из штампе излази друга збирка афоризама „Ситно самљевено“. Живи у Зворнику.

Младомир Кнежевић, рођен је у Липници код Чачка. Пише поезију и афоризме. Објављивао је у домаћим и међународним часописима за књижевност. Заступљен је у заједничким књигама, домаћим и међународним зборницима, као и више антологија, алманаха и лексикона. Поезија је превођена на македонски, арапски, ромски, шпански и енглески језик. Објавио је једанаест књига поезије. Живи и ствара у Пожеги.

Бошко Ломовић, живи и ствара у Горњем Милановцу.

Миленко Шарац, (1959, Пљевља) дипломирао је на смеру опште економије на Економском факултету у Београду. Пише поезију, сатиричну поезију, хаику, кратке приче и афоризме. Објавио је шест књига поезије и три књиге афоризама и епиграма. Заступљен је у више зборника

Чекајући светлост

и антологија, те различитим публикацијама у Црној Гори, Србији и региону. Члан је Удружења књижевника Црне Горе и Хаику удружења Србије и Црне Горе. Живи и ради у Пљевљима.

Марко Пајић, (1990) ради у пољопривредној школи у Ваљевоу као наставник групе предмета пољопривредне технике. Пише песме и афоризме. Учествује на књижевним конкурсима. Његови радови су објављивани у електронским и штампаним издањима зборника радова домаћих и регионалних књижевних клубова. Похваљиван је и награђиван. Живи и ствара у Врњачкој Бањи.

Зоран Додеровић, (1960, Нови Сад) пише кратке приче, афоризме и хаику. Објавио је књиге хаикуа и афоризама „Заструпљена река” (2000), „Слепи колосек” (2018), „Изабране приче” (2018); коаутор је књига „Раскршће ветрова” (2003) и „ПреЗЕНт анегдоте“ (2006); уређивао часопис „Хаику момент”. Заступљен је у бројним часописима, зборницима и антологијама; награђиван; члан је Друштва књижевника Војводине и Светске хаику асоцијације. Живи у Новом Саду.

Живко Ђуза, пише претежно прозу. До сада је објавио шест самосталних збирки афоризама, књигу прозних текстова монографског типа "Мркоњић Град на узбрдицама и низбрдицама" и збирку прича. Заступљен је у више антологија хумора и сатире, а радови су му објављивани у бројним дневним новинама и часописима. Живи у Мркоњић Граду.

Будимир Ракић, (1943, Михајловац код Смедерева) завршио је Војну академију КоВ, Школу страних језика ЈНА, Командно-штабну академију КоВ, Постдипломске студије – смер Тактика и Школу националне одбране. Пише поезију, а песме су објављиване у више часописа, више од деведесет седам штампаних и електронских зборника, три алманаха и пет антологија. На књижевним манифестацијама и конкурсима похваљиван је и награђиван више од тридесет и пет пута. Члан је Удружења српских књижевника у отаџбини и расејању (УСКОР), Удружења писаца Србије (УПС), Друштва књижевника Крајине (ДКК) и Савеза књижевника у отаџбини и расејању (СКОР) и Књижевног друштва „Сунчани брег“. Написао је више збирки песама још необјављених. Објавио је девет збирки песама. Живи и пише у Београду.

Љубомир Илић, (1951) пензионисани је здравствени радник. Пише афоризме и хумористичку прозу. Објавио је три књиге афоризама и две књиге сатирично-хумористичке прозе. Заступљен је у многобројним зборницима сатире и хумора. Објављује у дневној штампи и електронским часописима за сатиру и хумор. Живи у Малој Крсни.

Биљана Грошин, је рођена у Меленцима. Ликовни педагог у пензији. Пише поезију, кратку прозу и афоризме. Учествује на књижевним конкурсима и добитник је бројних награда и признања. Поезију и кратке приче је објављивала у више зборника часописа. Припрема књигу(е) за штампање. Живи у Меленцима.

Радоје Николић, (1963, Вршац) дипломирао је на Правном факултету у Београду. Написао је и објавио четири сатиричне књиге. "Нови светски поредак" (збирка афоризама), "Брат је мио, које вере био" (комедија), "Уџбеник опште историје за све разреде свих средњих школа и све године свих факултета" и "Србија до Токија" (збирка хаику поезије). Објављивао је афоризме у разним часописима. Заступљен је у антологијама афоризама. Награђиван на књижевним конкурсима. Живи у Вршцу.

Јован Н. Бундало, (1948, Мајкић Јапри код Санског Моста, БиХ) објавио је шеснаест збирки поезије, роман и књигу прича. Члан је Удружења књижевника Србије. Радовима је заступљен у антологијама и зборницима. Више пута је награђиван и похваљиван. Живи у Београду.

Милко Стојковић, живи и ствара у Смедеревској Паланци.

Томислав Ђокић, (1948, Скорица) ради као професор српског језика у Параћину. Томислав је песник, прозаиста, есејист, публициста, рецензент, новинар и сакупљач народних умотворина. Присутан је у око осамдесет зборника, алманаха, лексикона, антологија и у „Енциклопедији Крушевца и околине“, као и у школској лектури. За књижевни рад добио је око шездесет награда и друштвених признања. Превођен је на македонски, бугарски, јерменски, грчки, русински, румунски и чешки језик. Објавио је седамнаест књига. Као новинар писао је за четрнаест српских новина. Живи у Параћину.

Биљана Димитријевић Мартинов, (1944, Башаид), дипломирала је на Економском факултету у Београду. Пише прозу, песме и афоризме. Објавила је седам књига - романа. Учествује на књижевним конкурсима. Радови су јој објављивани у часописима и зборницима. Члан је Друштва књижевника Војводине. Живи и ствара у Зрењанину.

Живко Продановић, (1945, Загреб) књижевник. Објавио је четири збирке песама, два романа и две збирке приповедака. Афоризме објављује у новинама, часописима и зборницима, а добитник је тридесет награда и признања за афоризме. Члан је Друштва хрватских писаца и Удружења хрватских афориста и хумориста. Живи у Загребу.

Веселин Милићевић, (1953, Бачко Добро Поље) пише афоризме, сатиричне приче, сатиричне песме и песме за децу. Учесник је многих књижевних конкурса, на којима је освојио преко педесет награда. Заступљен је у педесетак антологија и зборника. Превођен је на пет језика. До сада је објавио две књиге афоризама, четири књиге поезије за децу и књигу сатиричних прича. Живи и ствара у Врбасу.

Драгослав Савић, живи и ствара у Житишту.

Живко Букоња, (1940, Метовница код Бора), пензионер. Песме је почео да пише 2014. године. Написао је три књиге песама за одрасле и две књиге песама за децу. У припреми за штампу је књига песама за децу. Живи у Бору.

Чекајући светлост

Ивана Срећковић, (1971, Београд) пише кратке приче, песме и афоризме. Своје почетке је започела у радио емисији „Облак у бермудама”, а касније остварила сарадњу са бројним листовима и часописима. Више пута је награђивана. Заступљена је у више антологија и зборника. Објавила је књигу афоризама, а у току је припрема и за другу књигу. Живи у Борчи.

Жељко Марковић, (1961, Мазоче код Фоче) по занимању је дипломирани економиста. Пише афоризме. Објавио је две књиге афоризама. Живи у Чачку.

Чекајући светлост

Садржај

Робертина Шијан, *Реч уредника* / 5

КРЕДЕНАЦ УСПОМЕНА

- Радивој Шајтинац, *Креденац успомена* / 11
Никица Банић, *Професори књижевности* / 13
Света Цакић, *Лепота ћутања* / 18
Срђан Карановић, *Црне и беле фигуре* / 19
Марија Делић, *Заједно смо лек* / 21
Славица Јовановић, *Прожимања фотографија,
стишавања речних корита* / 23
Никола Миливојевић, *Љубавна прича* / 28
Вања Лемински, *Млечни пут* / 31
Емилија Живојиновић, *Nomen pescio* / 34
Борислав Батин, *Змајевина* / 39
Зоран Николић Мали, *Шетња* / 41
Саша М. Угринић, *Лена ствар* / 43
Хелена Химел, *Вози* / 45
Витомир Ђурчин, *Сусрет у Верони* / 46
Александар М. Арсенијевић, *Чекајући светлост* / 52
Љиљана Фијат, *Лет лемара* / 57
Михајло Орловић, *Овце које једу маглу* / 62
Жељка Башановић Марковић, *Celebriti* / 69
Марија Алемпијевић, *Ратни колач* / 71
Душан Мијајловић Адски, *Није лако побећи од света* / 77
Радмила В. Стојановић, *Сан и јава кратке прозе* / 82

УПИТАНОСТ ИЗМЕЂУ СНА И ЈАВЕ

- Др Славомир Гвозденовић, *Упитаност између сна и јаве* /
87
- Тања Милутиновић, *У мојим рукама* / 91
Светлана Пешић, *Већ је на вратима* / 93
Анђелија Видрић, *Кофер* / 94
Тања Ђурђевић, *Поздрав са Суматре* / 95
Тања Ђурђевић, *Упуство о нама* / 96
Весна Радовић, *Милост велике кише* / 97
Бранислава Бранка Станисављевић, *Завичај* / 98
Јована Симић, *Тирилична бројаница* / 100
Неранца Нена Костић, *Чекај ме* / 102
Вук Лакићевић, *Мидтеатар* / 104
Витомир Стевановић, *Задужбине* / 105
Весна Јосиповић, *Претвори ме у цвет* / 107
Мило Радов, *Босонога* / 108
Павле Зељић, *Речи у смоли* / 109
Радмила В. Стојановић, *Буди ми* / 110
Кристина Павловић Рајић, *На прагу* / 112
Ана Јовановић, *Безимена* / 114
Мирко Стикић, *Дечаче мој* / 115
Бранислава Глорија Турински, *Бисер у оку* / 116
Ирена Бодић, *Дрво* / 117
Маја Палачковић, *Песма без имена* / 118
Крсто Вуковић, *Несаница* / 119
Неда Радосављевић, *Нисам овде* / 121
Ева Ранчић, *Востани Србије* / 122
Драган Митић, *Уз тихи призивек вечности* / 123
Славица Јовановић, *Све док време протиче кроз нас* / 125
Стефан Елезовић, *Овдје* / 126
Братимир Петровић, *Песма* / 127
Душан Пејаковић, *Похотљива баналност* / 129
Славко Мали, *Оргуље под сивим облацима* / 131

Чекајући светлост

- Саша М. Угринић, *Огњена* / 132
Јована Аксентијевић, *Плен* / 135
Нађа Бранков, *Тесла* / 138
Драгиња Миловић, *Инсомнија* / 140
протојереј Александар Брашанац, *Метни ме ко печат
на срце своје* / 141
Милан Н. Кузмић, *Света у модром сну* / 143
Мира Ракановић, *Киша* / 145
Милорад Бибин, *Стојим испред иконе Свете Петке* / 147
Драган Ј. Ристић, *Уза зид* / 149
Душан Милићев, *Свет или тек тако* / 151
Александар М. Арсенијевић, *Жижак* / 152
Марија Делић, *Молим те, бори се против ње* / 153
Јован Д. Петровић, *Пољубац* / 155
Велемир С. Грубачки, *Прекогнација* / 156

ОБЕЋАЊА НАДУ ХРАНЕ

- Витомир Теофиловић, *Обећања наду хране* / 157
Нешко М. Илић / 163
Драган Матејић / 164
Милан Р. Симић / 164
Снежана Марко-Мусинов / 165
Братислав Костадинов / 165
Славица Јовановић / 166
Драган Митић / 166
Витомир Турчин / 166
Динко Османчевић / 167
Миодраг Лазаревић / 168
Љиљана Крстић / 168
Миодраг Тасић / 169
Дејан Крсман Николић / 169
Милан Пантић / 169
Душан Мијајловић Адски / 170

Чекајући светлост

- Младомир Кнежевић / 171
Бошко Ломовић / 171
Миленко Шарац / 172
Марко Пајић / 173
Зоран Додеровић / 174
Живко Ђуза / 175
Будимир Ракић / 175
Љубомир Илић / 176
Биљана Грошин / 176
Радоје Николић / 177
Јован Н. Бундало / 177
Милко Стојковић / 177
Томислав Ђокић / 188
Биљана Димитријевић Мартинов / 178
Живко Продановић / 179
Веселин Милићевић / 179
Драгослав Савић / 180
Живко Букоња / 180
Јована Петровић / 180
Драган Ј. Ристић / 181
Ивана Срећковић / 181
Саша М. Угринић / 181
Жељко Марковић / 184
Белешке о ауторима / 183

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

821.163.41-82(082.2)

ЧЕКАЈУЋИ светлост : зборник одабраних радова са
Књижевног конкурса "Банатско перо" 2021. Библиотеке
"Бранко Радичевић" и Клуба књиге "Бранко Радичевић" /
[уредник Робертина Шијан]. - Житиште : Библиотека "Бранко
Радичевић", 2021 (Житиште : Ситопринт). - 210 стр. ; 21 cm

Тираж 300. - Реч уредника: стр. 5-8. - Белешке о ауторима: стр.
185-206.

ISBN 978-86-89687-50-7

COBISS.SR-ID 53468425

